

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

**ÇÖLYAK HASTALIĞININ TEŞHİS AŞAMASININ,
SEBEPLERİNİN, SONUÇLARININ VE
BU HASTALIĞA MARUZ KALANLARA
SAĞLANABİLECEK YARDIMLARIN
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN
ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI
KOMİSYONU**

BURSA TOPLANTI TUTANAKLARI

Tarih: 2 Aralık 2017 Cumartesi

2 Aralık 2017 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:10.19

BAŞKAN: İsmail TAMER (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ : Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Durmuş Ali SARIKAYA (İstanbul)

KÂTİP: Bennur KARABURUN (Bursa)

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, değerli Komisyonumuzun milletvekili üyeleri, değerli Vali Yardımcımız, çok değerli kaymakamlarımız, değerli il başkanlarımız, daire müdürlerimiz, çölyak dernek başkanlarımız, Büyükşehir Belediye Başkan Vekilimiz, çok değerli misafirler; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çölyak Komisyonunun saha çalışmasının ikinci toplantısını Bursa’da gerçekleştiriyoruz. Bundan önceki çalışmamızı Şanlıurfa’da yapmıştık. İnşallah, toplantımızın hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

Ayrıca, özellikle de çölyaklı hastalarımıza şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuz dört partinin birlikte hazırlamış olduğu araştırma önergesiyle kuruldu. Yaklaşık Haziran ayının 17’si gibi kurulan Komisyonumuz da Meclisin tatile girmesiyle tatile girmiş oldu. 1 Ekim itibarıyla da tekrar Meclis açıldı, çalışmalarımıza başlamış olduk.

Komisyonlar genelde üç aylık süreler içerisinde görev yaparlar ama yetişmeyecek gibi bir durum söz konusuysa o zaman bir aylık bir ek süre talep edilir. Biz de yaz tatilinin girmesi nedeniyle, çalışmalarımızın sürekliliği olmamış olması nedeniyle de bir aylık çalışma süremizi de Meclis Başkanlığımızdan talep ettik, onlar da bu süreyi bize verdi. Süremiz 19 Aralıkta dolacak. Yani aşağı yukarı çalışmalarımızın da sonuna gelmiş olduk.

Bu zaman zarfında, aslında çölyak aileleriyle hep birlikte olduk. Komisyonumuz gerçek anlamda da bir Komisyon çalışmasının, dört siyasi partinin dışında bir aile ortamı içerisinde geçti. Bunu sağlayan, başta tüm siyasi partilerden burada üyesi olan değerli milletvekili arkadaşlarımıza huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum, ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Temennimiz, sadece Komisyon çalışmaları değil, bu Komisyon bitip raporumuzu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımıza takdim ettikten sonra da fahri bir şekilde aynı Komisyonun çalışmasına devam etmesidir. Bu şekilde arzu ediyoruz çünkü başından beri belirtiyoruz, hastalığım siyaseti olmaz. Bu bir insanlık olayıdır, bir vicdan olayıdır, sağlık problemidir ki biz çölyaklı hastalarımızı aslında hasta olarak da görmüyoruz, onun da altını hemen çizelim. Glüten alerjisine karşı oluşan alerjik bir durum olarak görmek daha doğru bir deyim. Ama başından beri bu insanlarımıza, hastalarımıza yardım etmenin gerekliliği açısından da ister istemez “hastalık” diye ifade ediyoruz. Fakat bu kardeşlerimizin hiçbiri hasta falan değil, “glüten alerjisi olan kişiler” dersek çok daha doğru bir tabir olur diye düşünüyorum.

Bugün Komisyon çalışmamıza Bursa’da katılan değerli katılımcıları ben tanıtmak istiyorum.

(Toplantıya katılan katılımcılar tanıtıldı)

BAŞKAN – Tabii, bu arada konuşmacılarımız var. Ben konuşmacılarımıza söz vermeden önce değerli milletvekili arkadaşlarımdan konuşmak isteyen varsa onlara söz vereceğim.

Bennur Hanım, buyurun.

Bir pozitif ayrımcılık yapalım Bennur Hanım’a çünkü çok çalışıyor o. Allah razı olsun.

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Teşekkür ederim.

Kıymetli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli belediye başkan vekillerimiz, kaymakamlarımız, daire başkanlarımız, sivil toplum kuruluşlarımızın kıymetli başkanları, şehir dışından gelen hanımefendiler, beyefendiler; inanın, sizi Bursa’da ağırlamaktan dolayı çok büyük mutluluk duyuyorum. İyi ki geldiniz, hoş sefa getirdiniz bu arada.

Evet, Başkanımız çok güzel ifade ettiler, çölyak bir hastalıktan ziyade siyasetüstü ele alınabilecek... Bir hastalık değil ama bir alerjik olgu diye düşünüyoruz. Ama her ne olursa olsun, yaşamın her alanında bizim de el atmamız gereken konuların varlığını gördük. Türkiye Büyük Millet Meclisinde olsun, geçtiğimiz hafta Şanlıurfa’da olsun, evet, bizler çok güzel çalışmalara şahit olduk. Gerek onların beslenmesi konusunda, o besinlere nasıl ulaşılması gerektiği ya da bu besinleri daha indirimli nasıl alabilirsiniz diye birtakım çalışmalar yaptık. Hamdolsun, sona doğru geliyoruz ve çok güzel bulgular oldu elimizde. Allah nasip ederse sosyal hayatta sizlerin de daha rahat bir şekilde yaşayabilmeniz için bizler elimizden geleni yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz. Detayları zaten toplantı içerisinde de görüşeceğiz.

Ben sadece sizi selamlamak için söz aldım ve tekrar, Bursa’mıza hoş geldiniz diyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, sözü Ahmet Selim Bey’e bırakıyorum.

Buyurun.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli kaymakamlarımız, değerli protokol, saygıdeğer çölyak dernek başkanları, sivil toplum kuruluşları, muhterem hanımefendiler, beyefendiler; gerçekten de Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurmuş olduğumuz bu Komisyonla, dört partinin katkısıyla kurulan bu Komisyonla... Resmî olarak 64 bin, ancak toplam hasta sayımız yani alerjili hasta durumumuz... 800 bine yaklaşan vatandaşımızı ilgilendiren bu önemli hastalık için gerçekten de güzel bir Komisyon kurulduğuna inanıyorum.

Ben bu üç aylık süre içerisinde, özellikle, başta çölyak dernek başkanları olmak üzere tüm sivil toplum kuruluşları, firmalarımız, bakanlıklarımızın yetkililerinin yapmış olduğu tüm katkılar için içtenlikle teşekkür ediyorum.

Bu Komisyonumuzun bir özelliği var, sabah arkadaşlarla sohbet anında da ifade ettik, gerçekten de istenildiği takdirde sivil toplum kuruluşları ile siyasi partilerin, ülkenin sorunlarının çözülmesi konusunda el ele verip bu sorunu ortadan kaldırmayı becerebildiğini gösterir bir Komisyon bu. Bu açıdan da hakikaten çok değerli bir Komisyon olduğunu ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla, bazı konular siyasetüstü gerçekten; özellikle sağlık, eğitim ve savunma siyasetin üstü konular. Dolayısıyla, bu konularda tüm partilerin el ele verip sorunları ortadan kaldırması gerekiyor. İşte, burada da yapılan budur.

Ben o yüzden, huzurunuzda, Sayın Başkanımız İsmail Tamer olmak üzere tüm yetkililere, tüm değerli milletvekili arkadaşlarımıza hakikaten içtenlikle çok çok teşekkür ediyorum çünkü çok güzel bir yönetim sağladı İsmail Bey ve hakikaten, bu Komisyonda bulunmaktan, inanın, çok büyük bir onur ve mutluluk duydum. O yüzden ben herkese buradan teşekkür ederek sözlerimi bitirmek istiyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi de sözü Mehmet Ali Cevheri Bey’e bırakıyorum.

Buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Başkanım.

Saygılar sunuyorum.

Kıymetli hazırım, ben Bursa'da olmaktan bugün ayrı bir duygu, ayrı bir haz yaşadım çünkü lise 3'ü ve üniversiteyi burada okudum. Kendi şehrimde geldim. Bugün Emir Sultan'daki manevi havayı teneffüs etmek beni çok farklı bir ortama götürdü.

Çölyak Komisyonu olarak, özellikle çölyak dernek başkanlarının bizi ziyaretleriyle biz için içine dâhil olduk. Sağ olsun, Ahmet Bey kardeşimizin buna ilk önergeyi verdiği dönemlerde biz de AK PARTİ Grubumuzla görüşerek böyle bir Komisyonun kurulması gerektiği noktasında temaslarda bulunmuştuk.

Aslında, biz Şanlıurfa olarak 2 vekil bu Komisyonunda yer aldık. Sağ olsun, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanımız Sayın Ahmet Eşref Fakıbaba'nın Bakan olmasıyla biz 1'e düştük.

Başkanım ifade ettiler, bu bir hastalık değil, belki bir alerji ama bunun, tabii, bu ortamda bulunduğumuzda özellikle sağlığın ne kadar kıymetli olduğunu anladık, bir nimete bakarak yiyememenin ne kadar zor olduğunu ve hâlimize ne kadar şükretmemiz gerektiğinin idrakine vardık. Hem Tarım Bakanlığımıza hem Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımıza özellikle Plan ve Bütçede de bunu biz dile getirdik. Şu anda ciddi manada çalışmalar devam ediyor. Ben inanıyorum ki bundan sonra özellikle bir farkındalık oluştu. Tabii, biz raporlarımızda belirteceğiz. Bu çölyak hastalığıyla ilgili televizyonlarda ciddi manada programların yapılması lazım. Okullarda bu hastalığın tanıtılması lazım.

Biz Urfa'da da bir ilki başlattık Çölyak Komisyon Başkanımız Hasan Bey'le beraber, bütün öğrencilerimizi çölyak taramasından geçiriyoruz Şanlıurfa'da, yapılması gerekiyor. Yine, bugün, Değerli Başkanımın söylediğine göre bir okulda 5 çölyak hastası tespit edilmiş. Bugüne kadar farkında değiller, aileler de farkında değil. Çölyak hastalığında ciddi manada ailelerin eğitilmesi gerekiyor, özellikle ailelerin eğitilmesi gerekiyor. Çölyak Komisyonu olarak bunu da zannedersen Başkanımızla biz raporda da ifade edeceğiz ama SGK'nın yapmış olduğu yardımların artırılması gerekiyor. Sivil toplum kuruluşları çok önemli, kaymakamlıklar ve belediyeler özellikle çok önemli. Maddi durumu olmayan hastalarımıza yardım yapılması gerekiyor, gıda yardımı, un yardımı, hatta finansal yardım yapılması gerekiyor. Bundan sonra bu noktada ciddi manada mesafe alacağımızı düşünüyorum. Okullarda muhakkak çölyak hastaları için kantinlerde yiyecek satılması, üniversitelerde bunlar için ayrı yemek yapılması gerekiyor. Aşama aşama gideceğiz. Çok önemli bir işlevde bulunduğumuzu düşünüyorum.

Başkanım da ifade ettiler, burada biz bir aileyiz. Aslında STK'larımızla, dernek başkanlarımızla da bir aile hâline geldik. Urfa'dan sonra ikinci kez burada olmaktan da onur duyuyorum.

İnanıyorum ki Komisyonumuz bugün burada başarılı hizmetlere de imza atacaktır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum değerli milletvekilimize.

Şimdi de sözü Cumhuriyet Halk Partisinden Erkan Aydın Bey'e bırakıyorum.

Buyurun Erkan Bey.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederiz Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, sayın kaymakamlarımız, değerli bürokratlar, çölyak derneği başkanları ve aileleri; hepiniz Bursa toplantımıza hoş geldiniz.

Biz de Bursa Milletvekilleri olarak Komisyonun buraya gelmesinden son derece mutluyuz.

Ceyhan ağabey de aramızda olacaktı ama ani bir operasyonla perşembe sabahı bir safra taşı aldırdı, o yüzden katılamadı. Herkese tek tek selamı var. Onu da iletayim, üzerimde kalsın.

Tabii, bu Araştırma Komisyonumuz yaklaşık iki aydır hemen hemen her hafta toplanıyor. İşte, Yusuf Başkan gibi dernek başkanları da bizimle beraber her hafta Ankara'ya geliyorlar. Yapılacak işler aslında somut, bunları da yerinde görmek amacıyla ikinci toplantısı Bursa'da yapılıyor. Ailelerin sıkıntıları belli, hastaların sıkıntıları belli. En başta, ödenen ücretler yeterli değil. Bugün bir makarnanın 13-15 lira olduğu yerde, onların keza aynı yüksek fiyatlarda olduğu yerde biz Araştırma Komisyonu olarak somut öneriler çıkartıp daha sonra bunun Meclise, Genel Kurula gelip kanunlaşması için sizlerden, sahadan aldıklarımızı teklif edeceğiz.

İşte, ithalattaki sıkıntılar, ithal ürünlerin çok aşırı pahalı olması, market raflarında bu ürünlerin yeteri kadar bulunamaması, üreticilerin belki bir şekilde teşvik edilmesi, bu hastalıkla ilgili farkındalığın artırılması -ki herhâlde bir kamu spotu da dönmeye başlamış, ben görmedim ama bir hasta yakını söyledi- yani, özünde, bu üç aylık Araştırma Komisyonu net, somut, hastaların, hasta yakınlarının sıkıntılarını giderecek ve dört partinin ortak bir Komisyonu olduğu için de Meclisten de gene bir sıkıntı yaşamadan geçeceğini umduğumuz bir yasayla Türkiye'de -Ahmet Bey'in dediği gibi- aslında sadece yüzde 10'unun teşhisi konulmuş bir alerjinin, çok daha yüksek oranda sıkıntı yaşayan vatandaşlarımızın sıkıntılarını gidermek.

Bu anlamda, başta Komisyon Başkanımız olmak üzere, milletvekillerimizin, dernek başkanlarımızın, hasta yakınlarımızın hepsinin emeklerine sağlık, hepsine teşekkür ediyoruz. Bir kez daha, burada buluşmaktan da son derece mutluyum.

Hepinize saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Değerli Milletvekili Arkadaşım.

Şimdi de yine, konuşmacılara geçmeden önce ben kısa kısa misafirlerimize de söz vermek istiyorum.

Evet, Başkanım, buyurun, sizden başlayalım, sonra kaymakamlarımıza söz verelim.

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKAN VEKİLİ ŞÜKRÜ KÖSE – Çölyak Araştırma Komisyonumuzun çok Değerli Başkanı, saygıdeğer üyeleri, sivil toplum kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, kıymetli kaymakamlarım, çok değerli daire müdürlerimiz, saygıdeğer hazırın; ben de sizleri başta Bursa Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Alınur Aktaş adına saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Çölyak Araştırma Komisyonunun ve Komisyon Başkanımızın ve çok değerli üyelerinin Bursa'yı teşrif etmeleri ve bu toplantının ikincisini Bursa'da tertip etmiş olmalarından dolayı ben çok değerli Komisyon Başkanımıza ve üyelerine huzurlarınızda bir kez daha şükranlarımı ve teşekkürlerimi arz ediyorum.

Esasen, hakikaten, sivil toplum kuruluşlarımızın da ne denli bir güzel çalışma sergilediğinin bariz örneğini hep beraber, birlikte bu sabah bu toplantıyla daha da anlar ve daha da anlamış hâle geldik. Hakikaten, sivil toplum kuruluşlarımızın, işte çölyak derneklerimizin şahsında Bursa Şube Başkanımızın ve diğer illeri temsil eden çok değerli çölyak dernek başkanlarımızın bir araya gelerek “Türkiye genelinde mevcut olan bir rahatsızlığa karşı neler yapabiliriz?”i gündeme getirip bunu da çok değerli milletvekillerimizin aracılığıyla Meclisten yansıtarak Mecliste de böyle bir Komisyonun kurulmasının çok anlamlı ve önemli olduğunu ifade etmek istiyorum ve bu Komisyonumuz yeni bir Komisyon olmasına rağmen ciddi bir araştırma, ciddi bir müzakere çalışmasına girerek il il, belki farklı illerde, daha önce Şanlıurfa'da ve bugün Bursa'da bunu iki günlük bir toplantı süreciyle şekillendirecek.

İnşallah, burada, bu sivil toplum kuruluşlarımızın çok değerli başkanları ve temsilcileri yani çölyak derneklerimizin çok değerli temsilcileri, kurum birimlerimizin ve kurum yöneticilerimizin çok değerli başkan ve yöneticilerinin de nezinde, tabii ki başta Komisyonumuzun başkanlığında,

“Neler yapılabilir, bundan sonra bu hastalarımıza veya böylesi bir şikâyeti yaşayan kardeşlerimize ve yavrularımıza nasıl hizmetkâr oluruz, bunların hayatını nasıl daha kolaylaştırabiliriz?”i masaya yatırmak suretiyle, inşallah, böyle verimli bir çalışma çok değerli vekillerim nezdinde yapılmış olacak.

Ben, esasen, böylesi bir çalışmanın, başta ilimizde de... Benim bildiğim kadarıyla, çok değerli Çölyak Dernek Başkanımızın da bize vermiş olduğu bilgiler neticesinde, yaklaşık olarak belki 500 civarında çölyak derneğinin üyesi olduğu ve yaklaşık olarak da SSK’da bildiğim kadarıyla -çok değerli SGK İl Müdürüm bu sayıyı çok daha doğru bilir ama- 2 binin üzerinde, Bursa da çölyak rahatsızlığından yavrumuzun veya kardeşimizin bulunduğu bir il. Dolayısıyla, bunu genelleştirdiğimiz zaman, ülke çapında hakikaten çok ciddi sayıda, bilinen, belki bilinmeyenler de -çok değerli vekilimizin de ifade ettiği gibi- çok yüksek sayıda, yaşamını farklı şekillerde zorluklarla yürüten kardeşlerimizin olduğunun, yavrularımızın olduğunun bilindiği bir gerçek.

Evet, böylesi bir kitleyi ifade eden ve kitleyi içine alan bir toplantının ben özelde bütün çölyak hastası yavrularımıza, kardeşlerimize ve ailelerine ve genelde ülkemize bu çalışmanın katkı koyacağını ve netice itibarıyla buralarda yapılan toplantılar neticesinde de oluşturulacak olan raporların mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisinde raporlanmak suretiyle daha farklı boyutlara ve daha kolaylıklar sağlayacağını ümit ediyorum.

Biz yerel yönetimler olarak da “Bu kardeşlerimize neler yapabiliriz?”i her zaman dert edinmişizdir, bundan sonra da dert edinmeye devam edeceğiz. Nitekim, Bursa Büyükşehir Belediyesinin Çölyak Derneğine vermiş olduğu imkânlar ve vermiş olduğu bir yerle, bu noktada Büyükşehir olarak üzerimize düşenin kısmen yapılabilirliğini ama bunun yeterli olmadığını huzurlarınızda bir kez daha ifade ediyorum.

Bundan sonra inşallah hep beraber, hep birlikte “Daha neleri yapabiliriz?”i masada inceleyerek, irdeleyerek bu kardeşlerimize hep beraber faydalı olabilmenin yollarını araştırmak suretiyle bu toplantımızın bir kez daha hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, bu vesileyle ben bir kez daha çok değerli Komisyonumuza ve Başkanımız nezdinde hepsine, sizlere, katılım sağlayan tüm hazırlanmış şükranlarımı arz ediyor, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Evet, Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırasını kaymakamlarımıza vermek istiyorum sırasıyla.

Evet, buyurun Değerli Kaymakamım.

YILDIRIM KAYMAKAMI MEHMET AYDIN – Sayın Komisyon Başkanımız ve değerli üyeleri, değerli mesai arkadaşlarım, sevgili kaymakam arkadaşlarım, değerli müdürlerim ve konunun ilgili tarafları; hepiniz bu toplantıya hoş geldiniz.

Ben, her zaman belirttiğim gibi, konuların toplumun kalitesinin artması için tam teşhis konması ve ilgili her tarafın o konuyla ilgili bilgisi, ilgisi ve desteği olması ve dolayısıyla toplum kalitesinin de daha yükselebilmesi için özellikle dezavantajlı kesimlerin bu dertlerinin ortaya çıkarılması için böyle bir Komisyonun olmasından dolayı ve ilimizde bu toplantıyı yapmalarından dolayı hem Başkanımıza hem ilgili Komisyon üyelerine teşekkür ediyorum.

Evet, çölyak, biraz önce Sayın Başkanın da belirttiği gibi, belki bir hastalık değildir, bir enfeksiyondur ama dezavantajlı bir durumdur. Toplumun her dezavantajlı durumuyla ilgili, konunun tam teşhisinin konulması, incelenmesi, ilgili taraflar bir araya geldikten sonra ilgi ve desteği o konunun başarıya ulaşması için bir yöntemdir, işin yarısı budur. Dolayısıyla, herhâlde Komisyon sonunda verilecek raporla ülkemizdeki mevzuatın düzenlenmesi konusunda bir sonuç elde edeceğiz. Dolayısıyla, toplumun tüm kesimleri için yaşam kalitemiz de artırılabilecek. Bu yönden ben önemli buluyorum.

İkincisi de, Sayın Başkan da belirtti biraz önce, bütün siyasi partilerin iş birliğiyle muhalefetsiz bir Komisyon çalışmasının yürütüldüğünü belirtti ve burada da görebildiğim kadarıyla, özellikle Bursa'daki sivil toplumun ve ilgili tarafların hepsi masanın etrafına toplanmış durumda. Dolayısıyla, hem konu önemli hem de çözüm yöntemi çok güzel. Bu çözüm yönteminden dolayı ilgili tarafların hepsi ilgi ve ilgisini korursa hem destek bakımından hem de konunun teşhisi bakımından sonucun daha iyi olacağını düşünüyorum.

Ben tekrar, ilimize geldiğiniz için ve burada, Komisyonunda sizler de bu toplantıya katıldığınız için teşekkür ediyor, iyi sonuçlar alınmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Yıldırım Kaymakamı Mehmet Aydın Bey'e teşekkür ediyorum.

Osmangazi Kaymakamımız, buyurun.

OSMANGAZİ KAYMAKAMI ZAFER ORHAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli katılımcılar; hepinizi saygı, sevgiyle selamlıyorum.

Efendim, ben iki ay önce Osmangazi ilçesinde göreve başladım.

Tabii, hepimizin bilgi ve bilinç eksikliğine, maalesef, sahip olduğu böyle bir konuya el atılmış olması ve yüce Meclisimizin değerli Komisyonunun bu konuyu irdelemesi hepimizi sevindirdi. Bu konuda, ben bir yönetici olarak çok bilgi eksikliğim olduğunu gün geçtikçe daha iyi anlıyorum. Bir yedi, sekiz sene önce bir yakın görevimizin bu hastalığa tutulması sonucunda ben çölyak hastalığı neymiş tanımaya başladım. İnşallah bu Komisyonun çalışmalarıyla bu bilgi ve bilinç düzeyi artırılacaktır, kamuoyunda bir yankı bulacaktır. Bu çalışmaların hayırlı olmasını diliyorum efendim.

Bizler biraz da bu konuya sosyal yardımlaşma vakıflarımıza intikal eden konular sebebiyle vasil oluyoruz. Burada, tabii, elimizden gelen bütün yardımları yapıyoruz. Ancak bazen de bizi mevzuat olarak sınırlayan hususlar oluyor. Sosyal yardımlaşma vakıflarımızın belli kriterleri var. Malunuz efendim, 429 lira gibi hane başına düşen bir gelir var. Bunu aşan durumlarda da bizim mütevellî heyete bu konuda da bir takdir alanı bırakılırsa sanıyorum bizler için de elimiz rahat olacaktır.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Osmangazi Kaymakamımız Zafer Orhan Bey'e.

Nilüfer Kaymakamımız, buyurun.

NİLÜFER KAYMAKAMI AVNİ ORAL – Ben de yaklaşık iki aylık bir süre önce Nilüfer'de göreve başladım.

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekillerimiz, değerli meslektaşlarım, değerli Belediye Başkan Vekilimiz, belediyelerimizin değerli temsilcileri, değerli il müdürlerimiz, sivil toplum kuruluşlarının değerli başkanları, kıymetli katılımcılar; ben öncelikle, bu toplantımızın hem Bursa'ya hem bu hastalıktan muzdarip olan hastalarımıza sağlık getirmesini temenni ediyorum, başarılı geçmesini diliyorum.

Burada az önce ifade edildiği üzere, aslında hastalık olmasından daha öte, insanların hayat kalitesini düşüren bir sağlık sorunundan bahsediyoruz. Gerçekten, çölyak hastalığı bizlerin çok fazla farkında olmadığı, bilmediğimiz ama toplum içerisinde yoğunluklu olarak yaşanan bir sağlık sorunu olarak görülüyor ama yine, ifade edildiği üzere, toplum tarafından da çok farkında olunmayan, bilinmeyen, tedavisinin ve nasıl hayatın geçirileceğiyle ilgili eksik bilgilerin mevcut olduğu bir alan olarak da bir sorun olarak da karşımızda duruyor.

Dolayısıyla, bu tür komisyonlar vesilesiyle, vasıtasıyla bu sorunların ortaya konulması, farkındalık yaratılması, bu sayıların doğru şekilde tespit edilmesi ve tedavi yöntemlerinin ortaya konulması gerçekten ciddi anlamda bu hastalıktan muzdarip olan kişilere yönelik katkı sağlamış olacaktır, ben buna inanıyorum.

İfade edildiği gibi, biz de gerçekten, bu önemli sorunu sadece kulaktan dolma bilgilerden biliyoruz. Özellikle vakıflar vasıtasıyla bizlere başvuran hasta yakınlarının ve hastalarımızın bizlerden talepleri üzerine aslında bu hastalığın veya bu sağlık sorununun insanın hayat kalitesini ne kadar düşürdüğünü, ne kadar zor yaşam şartları içerisinde kendi hayatlarını idame ettirdiklerini oradan görüyoruz ve biliyoruz. Dolayısıyla, buradaki mevcut durumun tespiti, bu tespit sonucunda da alınacak kararlar sonucunda, özellikle bu hastaların, ifade ettiğimiz gibi, hayatlarını kolaylaştıracak, rahatlatacak her türlü tedbirin alınması gerektiği hepimizin ortak kararı olacaktır sanıyorum.

Ben gelmeden bu konuyla ilgili, acaba bizim kendi bölgemizde, kendi ilçemizde bir tespit var mıdır, mevcut durum nedir, onu arkadaşlarımdan istedim ama şu bilgi bana ulaştı ki biz ilçe bazlı böyle bir istatistiğe sahip değiliz, sadece il bazlı bir istatistik söz konusu ve bu il bazlı istatistiğin de çok sağlıklı ve yeterli olduğunu da rahatlıkla söyleyemiyoruz maalesef. Şu anda elimde Sağlık Bakanlığımızın bir verisi var, Türkiye’de bu anlamda çölyakla ilgili başvuru yapmış hasta sayısı 70 bin civarında. Ama sizin ifadenizde, belli ki bu rakam da onda 1 oranında bir rakam. Dolayısıyla, aşağı yukarı 700-800 bin gibi, böyle bir sağlık sorunundan muzdarip bir kesimden bahsediyoruz. Çok önemli bir toplumsal sorun hâline gelmiş. Dolayısıyla, bu toplantıda yapacağımız her türlü tespit, her türlü görüş alışverişi ve sizin bunu Komisyon olarak raporlamanız ve bu anlamdaki mevzuat eksikliklerinin ve kamuoyundaki bu bilgi eksikliğinin ortadan kaldırılması açısından çok faydalı ve yararlı olacağını ifade etmek istiyorum.

Tekrar, hastalarımıza şifa diliyorum. Sizlere Bursa’mıza hoş geldiniz diyorum. Toplantımızın başarılı ve hayırlı geçmesini temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Avni Bey’e.

Şimdi söz sırası İl Sağlık Müdürümüz Doktor Özcan Akan’da.

Buyurun.

BURSA İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. ÖZCAN AKAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, sayın kaymakamlarımız, belediyelerimizin değerli temsilcileri, il müdürlerimiz ve kıymetli sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri; her şeyden önce, böyle bir toplantının Bursa’da gerçekleştirilmesinden ve teşekkürünüzden dolayı ben teşekkür ediyorum.

Böylesine önemli bir halk sağlığı sorununun da Bursa’mızda -zannediyorum Türkiye’de ikincisi düzenleniyor Komisyon çalışması anlamında- yapılmış olmasını da bizim için ayrıca değerli ve çok kıymetli olarak görüyorum ben.

Şimdi, fazla uzatmak istemiyorum çünkü diğer konuşmacılarımıza da söz hakkı olsun istiyorum ama şunu ifade etmek istiyorum: Genetik bir kökeninin olduğunu biz biliyoruz ve gıdaya bağlı bir alerjik durumun olduğunu; Sayın Başkanım, siz ifade ettiniz. Burada sorunun tespitinde yani bu vakıaların tespitinde güçlük çekiyoruz. Tanı konulduktan sonra tedavisi çok da zor bir hastalık değil.

Komisyon çalışmalarımızın neticesinde belki çölyaklı vakıalara da yönelik olarak alınması gereken bazı sağlık tedbirleri gündeme gelebilir. Özellikle birinci basamakta yapılması gereken taramaya yönelik birtakım önlemlerin olabileceğini biz öngörüyoruz. Belki tedaviye yönelik olarak da yani Sağlık Bakanlığı olarak yapılması gereken süreçler konusunda bir olumlu kararların ya da destekleyici kararların çıkabileceğini biz düşünüyoruz. Bundan mutlu oluruz.

Biz sivil toplum örgütleriyle birlikteyiz. Bursa’mızda bu konuda ne tür bir tedbir, ilave tedbir alınması gerekiyorsa biz buna hazırız. Bakanlığımızın da bu konudaki, tedbirler konusundaki ilave önerileri, destekleyici önerileri bizim için önemli.

Ben umarım bu toplantı başarılı geçer.

Ben bu vesileyle herkese başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Hocam, şimdi, diyelim ki bir hasta rahatsızlığından dolayı hastaneye başvurdu, birtakım tahliller isteniyor, röntgen isteniyor, MR'a gönderiliyor artık hastanın durumuna göre. Diyelim ki orada bir tahlil listesi var, bunun içine çölyak hastaları için de bir sütun dâhil edilirse bunun maliyeti ne olur veya böyle bir şeyin olması mümkün müdür?

BURSA SAĞLIK İL MÜDÜRÜ DR. ÖZCAN AKAN – Yani bizim için aslında bu da güzel olur -ben İl Müdürü olarak söyleyeyim- özellikle bunu vurgulamak istedim. Hatta öncesinde de yani aile hekimleri düzeyinde de belki tarama testlerinin içerisine konulabilir. Çok fazla etkileyeceğini düşünmüyorum. Yani ülkemiz güçlü...

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Diyelim ki bu süreç... Tek tek gidip işte okullarda başlattık ama bütün evlere gitmek yerine her gelen hastayı böyle bir...

BURSA SAĞLIK İL MÜDÜRÜ DR. ÖZCAN AKAN – Aile hekimleri düzeyinde, evet.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Aile hekimleri düzeyinde yapılırsa zaten zaman içerisinde yayılacaktır, bütün toplum katmanlarına yayılacaktır.

BURSA SAĞLIK İL MÜDÜRÜ DR. ÖZCAN AKAN – Bizim, birinci basamakta taramak zorunda olduğumuz testler var, onların içerisine de belki bu ilave edilebilir. İlaveten de hastane de zaten SUT da bunu karşılırsa bizim için çok ciddi problem olmaz, bizim için sıradan bir iş.

BAŞKAN – Zaten SUT karşılıyor şu anda, bir sıkıntı yok. Hastanede yapılan tahlil ve tetkiklerde bir sıkıntı yok. İmmünglobulin A bakılıyor, onda pek şeyimiz yok ama... Tabii, arkadaşlar, şimdi, bu konuyu Komisyonumuzda da çok tartıştık özellikle hangi hastalara veya hangi gruba bu testleri yapıp yapmayacağımız konusunda ama gastroentologlarımızın, dinlediğimiz doçent, profesör seviyesindeki uzman arkadaşlarımızın ifadeleriyle herkesi böyle bir testten geçirmenin mümkün olmayacağı ifade edildi. Dünyada da böyle aslında, sadece Türkiye'de değil. Ama şüphelenilen hastalar var, çölyaklılar var, çölyaklıların aileler var. Aynı zamanda bu hastalığın belirtilerinin ortaya çıkmasıyla şüphelenilecek şüpheli durumlar söz konusu. Bir de, glüten alerjisine karşı yapılması gereken testlerle birlikte bu hasta grubuna yönelik çalışmaların daha doğru olacağı ifade edildi. Henüz karar vermiş değiliz ama bunları raporu yazmadan tekrar masaya yatırmış olacağız. Bu söylemiş olduğunuz, özellikle birinci basamaktaki aile hekimlerinin çok daha dikkatli bir şekilde bunlara dikkat çekerek akıllarına çölyak hastalığını getirmelerini sağlayabilecek bir çalışma yapılabilir.

Teşekkür ediyorum.

BURSA SAĞLIK İL MÜDÜRÜ DR. ÖZCAN AKAN – Sayın Başkanım, biz de onu ifade ediyoruz. Yani şüpheli vakaların aile hekimleri düzeyinde teşhislerinin veya şüpheli vakalarda hastanelerde tedavilerine yönelik süreçlerin yeniden tanımlanması...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sırada Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz var.

Kendinizi tanıtarak başlarsanız, kayıtlara geçiyor Değerli Müdürüm.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BURSA İL MÜDÜRÜ ÖMER CEYLAN – Değerli Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli hazırun; hepinizi ben de şahsım ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum.

Konuşmanızın başında bahsettiginiz gibi, çok konsensüsü da sağlanmış bir Komisyon. Bunu da şuradan anlıyoruz aslında: Peygamberler şehri Urfa'da ilk toplantımızı yaptınız, evliyalara şehri Bursa'da devam ediyoruz, inşallah sonuçları çok hayırlı olacak. Zatalilerinize çok teşekkür ediyorum.

Efendim, bizim, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü olarak 2016-2017 eğitim öğretim sezonunda birçok sivil toplum örgütüyle bir araya gelerek oluşturmuş olduğumuz bir projemiz var "Güvenilir Gıda Tüketelim, İşrafi Önleyelim Projesi" kapsamında. Ortaokullarda bu konuyla ilgili bizim uzmanlarımız ciddi eğitimler verdi. Toplam bir gıda eğitimi içerisinde ölyak hastalığıyla ilgili de bir çalışma yapıldı efendim. Çocuklarımızın bu konuyla ilgili bilinçlenmeleri sağlandı. Tabii ki çocuktan alınca bilinçlenmeyi tüm aile bu konuyla ilgili bilinçlenmiş oluyor ve çok ciddi bir şekilde kendim de bir ortaokul öğrencisi babası olarak bunu biliyorum, bütün aileye bu konuyu yaymakla ilgili hiçbir sorun yaşanmıyor. Bu konunun biz eğitim ayağında, farkındalık ayağında bu şekilde yer aldık şimdiye kadar.

Bizim asli görevimiz, tabii, bu "glüten içermeyen" diye ifade edilen karabuğday bitkisiyle ilgili. Bunun yetiştiriciliğiyle ilgili bölgemizde ciddi çalışmalar yapıyoruz. Bizim bölgemiz endüstriyel tarımın yüksek derecede yapıldığı, verimliliği yüksek ürünlerin yetiştiriciliğinin yapıldığı bir bölge. Dekara verimi normal endüstriyel bitkilere göre daha az olan karabuğday bitkisinin yetiştiriciliği için de -bizim güney ilçeleri diye tarif ettiğimiz ilçelerimiz mevcut, dağ ilçeleri diye bilecektir Bursa'da yaşayanlar ama tabii güney terminolojisinin daha doğru olduğunu düşünüyorum ben- güney ilçelerimizde bu konuyla ilgili Büyükşehir Belediyemizle birlikte yürüttüğümüz çalışmalar var bu bitkinin yaygınlaştırılması noktasında, bu bitkinin ekiminin artırılması noktasında böyle bir çalışma periyodumuz da var. Yetiştiricilik yapmak isteyen vatandaşlarımıza tohum desteği, bilgi desteği, bunların üretimiyle ilgili katkılar sağlamaya çalışıyoruz.

Bakanlığımız bu konuyla ilgili, mevzuatla ilgili birtakım değişiklikler yaptı. Glütene ilgili konuyu zatalileriniz biliyor zaten, mevzuatlarımızda "Glüten içerir." şeklinde, etiketlerimizde, bu konuyla ilgili, gıdayla ilgili etiketlerde bunun belirtilmesi konusunda bir mevzuat değişikliğimiz oldu son dönemde, 2017 yılı içerisinde. Ayrıca, naızane, yine, katkı olması noktasında bir öneri olarak bilim, sanayi, ticaret il müdürlükleri bakanlık tarafından yürütölen bu marketlerde, büyük marketlerde bir kanun değişikliği de çiftçiden direkt üretimlere, böyle, yüzde 1 bir stant ayrılmasıyla ilgili bir değişiklik var daha önce şeye girmiş, bu yıl uygulamaya girecek. Bu ürünlerin raf bedelleri alınmadan, ücretsiz olarak stantlarda yer almasının sağlanması noktasında da ufak bir mevzuat düzenlemesi yapılırsa naızane bir katkı olabileceğini düşünüyorum.

şahsınıza ve heyetinize tekrar "Hoş geldiniz." diyorum.

Saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – ok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Biz de, aynı şekilde, özellikle, AVM'lerde ve diğer satış noktalarında böyle bir zorunluluğun eksikliğini hissettik, o konuyu tartışacağız bakalım. Yüzde 1 mi olur, binde 5 mi olur, binde 1 mi olur, ne olacağı konusu bir tartışma konusu. Onu değerli Komisyon üyelerimizle tartışıp Meclis Başkanlığımıza sunacağımız raporumuza öyle bir şey gireceğini ifade etmek istiyorum.

şimdi Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürümüz Mustafa Yılmaz var.

Buyurun.

SGK BURSA İL MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Sayın Başkanım, değerli vekillerim, kıymetli hazırun; öncelikle, Bursa'mıza "Hoş geldiniz." diyorum.

Bu, çölyak hastaları ile protein metabolizmasıyla ilgili bozukluklarda bizim sağlık uygulama tebliği kapsamında geri ödeme sistemini uyguluyoruz. Hastaların gıda maddelerine ulaşımı, tedariki veya teşhisi aşamasında Sosyal Güvenlik Kurumunun her ne kadar bir etkisi olmasa da son aşamada geri ödeme kapsamında uygulamalar kurumumuzca yürütülmektedir. Bu kapsamda, bizim çokça aldığımız yakınmalar rapor sürelerinin bir yıl olması konusu, bu uzatılabilir ve ödeme tutarlarının azlığıyla ilgili hususlardır.

Malumunuz, raporlar bir yıllık temin edilip kurumumuza ulaştığı takdirde aylık olarak rutin ödemeler ulaşmaktadır. Yaş gruplarına göre 46,5 TL ile 120 TL arasında bir ödeme durumu söz konusudur aylık olarak. Bu miktarlar, hâliyle hastalarımıza yeterli gelmemektedir, bu yönde de şikâyetler bize ulaşmaktadır. Bursa civarında yaklaşık 2 bin kadar teşhis ve tedavi amaçlı hastaneye başvuran olsa da geri ödeme kapsamında bize müracaat sayısı şu ana kadar 750'dir ve düzenli olarak 553 hastanın ödemesi yapılmaktadır. Bu miktarların düşük olmasından dolayı her teşhis konulan ve tedavi alan kişinin bize geri ödeme kapsamında müracaat etmediğini düşünüyoruz veya başka illere taşınanların bu rakamları aşağı çektiğini düşünüyoruz.

Bu anlamda, Sosyal Güvenlik Kurumu olarak, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonumuz var, kanuni bir düzenlemeye gerek kalmadan bu Sağlık Uygulama Tebliği'ndeki ücretlerle ilgili gerekli düzenlemeler yapılabilir. Bizim bu anlamda vereceğimiz bilgiler bunlarla sınırlıdır.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kaç kişi dediniz?

SGK İL MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – 553 kişi düzenli olarak şu anda ödeme alıyor.

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Toplamda 750 mi?

SGK İL MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – 750 başvuru var ama hastaların tamamı bize başvuruyor tabii ki, başvuru olursa biz geri ödeme sisteminde ödemelerimizi yapıyoruz.

BAŞKAN – Değerli müdürümüz burada önemli iki, hatta üç noktanın altını çizdi. Tekrarlayalım: Özellikle, birisi bir yıllık raporların uzatılmasıyla ilgili. İkincisi, 750 kişi var, 553 kişi müracaat etti, diğerlerinin de müracaatıyla birlikte yardımların yapılabilmesi, yaşa göre de 46 ile 121 arasındaki bu rakamın artırılmasıyla ilgili ifade ettiler.

Teşekkür ederim kendisine.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Bilgi eksikliğinden mi, yoksa maddi durumlarının iyi olmamasından dolayı mı müracaat ettiler? Bir çalışma yapmadık mı?

BAŞKAN – Evet, sıra Millî Eğitim Müdürümüzde.

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; şimdi, 550 bin kişilik bir aileyiz biz, 555 bin kişilik bir öğrenci grubumuz var ve biz bu çocuklarla yaklaşık, anaokulundan lise sona kadar aşağı yukarı, ortalama on dört yıl birlikteyiz. Bizim bir de Millî Eğitim Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında düzenlediğimiz bir protokol var. 2017 yılının başından itibaren de daha sistemli bir hâle dönüştürüldü “Okul Sağlığı Programı” diye. Bursa özelinde Sağlık Müdürlüğümüz de gerçekten başarılı bir çalışma götürüyor, çok iyi bir iş birliğimiz var. Bu kapsamda bu değerlendirilebilir. İzlemeye yönelik bazı çalışmalar yapmışız. 12 ilçemizde bu alerjiye sahip çocuklarımız var. Sayılar var ama sayıları net söylemek istemiyorum açıkçası. Tarama yapılması noktasında belki İl Müdürlüğümüzde bir çalışma...

BAŞKAN – Ne var elinizde sayı, net olmasa da?

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – Başkanım, 48 sayısı var. Yani anaokulundan lise son sınıfa kadar taranan 12 ilçede böyle bir çalışma var.

BAŞKAN – “555 bin” mi denmişti?

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – 555 bin öğrencimiz var, evet.

BAŞKAN – Anasınıfından lise...

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – Öğrenciler anasınıfından 12’nci sınıfa kadar bizimle on dört yıl birlikte. Okul sağlığı Programı aslında bizim ciddi bir izleme programımız. Sağlık Müdürlüğümüzle birlikte yürütüyoruz; ilçeler bazlı, okul bazlı ekiplerimiz var, profesyonelleşmiş bir ekip. Özellikle 2017’de yeni bir yapılanmayla birlikte çok daha sağlam bir yapı oluştu. Bu çerçevede değerlendirilebilir. Halk sağlığı birimlerimizin, aile hekimlerimizin filan işin içinde olduğu bir süreç. Tarama noktasında belki yeniden bir şey yapılabilir. Yani biz izleme boyutundayız ama on dört yıllık bir kayıt altında izliyor olacağız. Bunun fayda sağlayacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, Millî Eğitim Müdürümüze de teşekkür ediyorum.

Soru varsa arkadaşlar, hemen...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Merak ettim de...

BAŞKAN – Tabii.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – “İlişki kurduk Sağlık Müdürlüğüyle, 48 öğrenci var.” dediniz. Ne yaptınız o 48 öğrenciye?

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – Bakanlığa bildirme noktasında bir tarama tespiti yapılmış ama onun özelinde özel bir program uygulanmadı yani bu...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Yani mesela bu 48 öğrencinin okullarında, o kantinlerde herhangi bir aktivitede bulunuldu mu? Veyahut da bu 48 öğrenciye... Çünkü bunların glutensiz yemeleri lazım ya, o açıdan diyorum yani çünkü program güzel başlamış ama sonuç...

SGK BURSA İL MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Onlar ilgili aile hekimleri tarafından izlenmekte yani bizim Okul Sağlığı Projesi...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – O ayrı.

BAŞKAN – Yok, bakın, Ahmet Bey’in sorduğu şu, net soru: Şimdi, atıyorum, 48 öğrenci A okulunda; A okulundaki kantinde bu öğrenci için ne yaptınız, yemek olarak ne yaptınız; değil mi, bunu soruyorsunuz. Yapılan bir şey var mı yani somut bir şey var mı yapmış olduğunuz çalışmada?

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – Yani sistemli hâlde yürütülen bir program açıkçası yok ama dediğim gibi, bundan sonraki Okul Sağlığı Programı’yla birlikte sorumluluklar getiriyor sistem hem Sağlık Bakanlığına hem il sağlık müdürlüğü ve il millî eğitim müdürlüklerine. İzleme, aile hekimlikleriyle irtibatlarının sağlanması gibi, daha izlenebilir hâle gelecek. Mutlaka uygulamalar var ama bu sistemli hâlde yürümüyor, bireysel çabalarla gidiyor şu an. Ama şu anki mevcut mekanizma bunu bir sistem hâline dönüştürecek, daha sağlıklı yürüyecektir diye düşünüyorum açıkçası.

BAŞKAN – Ben de Mehmet Ali Bey, size söz vermeden önce özellikle bir şeyin altını çizmek istiyorum. Burada Millî Eğitim Müdürümüze çok büyük görev düşüyor. Bakın, 48 öğrenci, az bir öğrenci değil. Siz sadece bunu tespit ettiniz ama sizin de ifade etmiş olduğunuz gibi, bugün Sosyal

Güvenlik Kurumundan 553 öğrencimiz yardım alıyor, 750 öğrenci müracaat etmiş. Bakın, orada da bir şey var. Bu öğrenciler nereye gidiyor? hasta olarak kabul etmiyoruz, bunlar öğrenci işte, alerjik öğrenciler.

SGK BURSA İL MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Yaş grubu itibarıyla ileri seviyede olanlar da...

BAŞKAN – Olabilir, belki onlar sadece şey... Yalnız, o arada, yine, öğrencilerin sayısının 48 değil, çok daha fazla olduğunu tahmin edebiliyoruz. Bu konuda size büyük görev düşüyor Değerli Müdürüm. Biz bunu yine takip edeceğiz; sadece Bursa değil tüm Millî Eğitimde, tüm okullarımızda takip edeceğiz. O açıdan, siz de biraz daha etkili bir şekilde... Şimdi buradan çıktığınızda, pazartesi okul başlayacak, başladığında bence hemen yapmanız gereken en önemli şey bu 48 öğrencinin yerini tespit etmek, okullarını. Okulların kantinlerine glütensiz gıdaların konulmasını sağlamak ve aileleriyle irtibatla olup hem yerel yönetimlerle -zaten onlara da söz vereceğim birazdan- hem kaymakamlıklarımızla... Yani bu insani bir vazife, farklı bir olay. O açıdan, biraz daha çalışma... Bizi de bilgilendirirseniz çok memnun olacağız. Yani “48 okulumuza biz sizden sonra gittik, kantinde şöyle bir yer ayırdık, şu şu gıdaları koyduk.” gibi bir şey olursa inanın çok mutlu olacağız.

Çünkü, Şanlıurfa'ya geçen hafta gittik. Orada Haliliye belediyesini her yerde örnek vermek istiyorum, 20 çeşit gıdayı ailelerine paket yapıp evlerine kadar ulaştırıyorlar. Bu çok önemli bir çalışma, önemli bir şey. Yani bu çalışmayı herkese örnek gösteriyorum ve tebrik ediyorum. Tabii, hepiniz çok değerlisiniz, hepiniz de görev yapıyorsunuz. Tamam, eksiklerimiz olabiliyor, ulaşamadığımız... Aslında imkânımız çok, devletimiz, Allah çok şeyler versin, hakikaten güçlüyüz. Dolayısıyla, siz endişe etmeyin. Siz çalışırsanız devlet yardımınız zaten var, daha da fazla artacak.

Evet, Mehmet Ali Bey, size söz vermek istiyorum, buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ – Hocam “555 bin öğrencimiz var.” dediniz de bunun yüzde kaçına biz tarama yaptık yani?

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – Taramayla ilgili toplam rakam...

BAŞKAN – Yok, öyle bir şey yapılmadı.

MEHMET ALİ BEY – Yani ben öyle anlıyorum ki çok düşük bir oranda bir tarama yapılmış, yoksa rakamın çok daha yüksek olması gerekiyor.

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – Bu sağlık taramasıyla...

BAŞKAN – Yok, yok, bunlar şöyle: “Millî Eğitimde okuyan öğrenci sayısı toplam 555 bin. Bunlara özel bir tarama yapılmadı ama 48 tanesini biliyoruz, tespit var.” diyor.

MEHMET ALİ BEY – Özel bir taramanın yapılmasında ciddi manada fayda var diye düşünüyorum. Yani bu noktada, tabii, Başkanımıza biz raporlarımızda arz edeceğiz. Yani belki Millî Eğitim Bakanlığında bir genelge yayımlayıp bütün okullarda, Türkiye çapında aşama aşama tarama yapılması gerektiğini düşünüyorum ben.

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM ŞUBE MÜDÜRÜ BÜLENT ALTINTAŞ – Okul Sağlığı Programı bir denetim aslında.

BAŞKAN – Evet, kendinizi tanıtarak buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – Değerli Komisyonumuzun sayın vekilleri, Kaymakamlarım, değerli STK'larımız; ulu şehir Bursa'mızın protokolü; farkındalık oluşturmak için yapılan bu toplantının çok yerinde olduğuna inanıyorum.

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü olarak çölyak hastalarımıza ayrıca bir hizmetimiz ne yazık ki bulunmuyor. Ancak sosyal, ekonomik destek kapsamında, ekonomik seviyesi düşük olan ailelere uyguladığımız her türlü hizmetten kendileri de yararlanıyorlar. Ancak, Aile Sosyal Destek Programı olan ASDEP projesinin başlamış olması çölyak için de çok büyük bir umut kaynağıdır diye düşünüyorum. Çünkü malumunuzdur, ASDEP, ildeki her sokağa, her eve girecek. Arkadaşlarımız başladılar, her haneye giriyorlar ve soruların içinde de ailede hastalık olup olmadığını da soruyorlar. Biraz önce söylediğimiz, tüm ildeki tarama... Aslına bakarsanız, ilde ASDEP projesi kapsamında köylerde ve tüm hanelerde yapılacak olan bu tarama sonucunda şehrin tam bir haritası da ortaya çıkacak; hem kriz haritası ortaya çıkacak hem dezavantajlı gruplar ortaya çıkacak hem de hastalıklı ailelerin nerede olduğu birebir bilineceği için biz bu verileri de Sağlık Müdürlüğüyle, SGK'yla, Millî Eğitimle aynı şekilde paylaşabileceğiz. İyi olacağına inanıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, size de büyük görev düşüyor. Sadece ekonomik seviyesi düşük olanlar değil, bunları birebir tespit ettikten sonra hem Millî Eğitim Müdürümüzle hem Sağlık Müdürümüzle iyi bir koordineli çalışma yapılırsa eminim çok daha faydalı olacağız diye düşünüyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – Aynı şekilde ben burada değerli müdürlerime de demek istiyorum ki eğer böyle ekonomik seviyesi düşük ve çölyak hastası bir aileyle karşılaştıkları zaman direkt olarak bizi forvet edebilirler ve biz de sosyal, ekonomik destek kapsamında kendilerine yardım ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bir soru var herhâlde...

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Araştırma elemanları diyelim ki ailelere gittiğinde... Genelde zaten sorunlu aileler tespit ediliyor da, özellikle “Çölyak hastalığı var mı?” diye bir soru soruluyor mu?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – “Rahatsızlığı olan var mı?” diye sorulduğu zaman, onlar söylüyorlar.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Özellikle “çölyak” diyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – “Çölyak” kelime olarak sorulmuyor ama “Rahatsızlığı olan, hastalığı olan, süreli bir hastalığı olan var mı?” diye sorulduğunda, o, mutlaka oraya geçecektir, biz de onları tarayıp İl Sağlık Müdürlüğüyle paylaşacağız.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Halil Sağlam Bey, size de söz vermiş olalım.

Buyurun.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, saygıdeğer protokol ve hazırun; Doktor Halil Sağlam, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesindeyim. Çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanıyım; ayrıca, çocuk endokrinoloji uzmanıyım ve çocuk metabolizma uzmanıyım. İki buçuk yıldan beri de Eğitimden Sorumlu Dekan Yardımcısı olarak göreve devam etmekteyim.

Bu çalışmayı çok önemsedim, burada bulunmaktan çok mutluyum. Ülkemizde sürekli yapılan iyileştirmelerin bir tanesi olarak algılıyoruz ve iyileştirmelerin de sonu yok, her zaman bir tık yukarı çıkmak mümkün diye düşünüyoruz. Bir sorunu da tabii ki bütün paydaşlarla beraber masaya yatırdığımızda daha doğru sonuca vardığımızı da biliyoruz.

Üniversite ayağı olarak bizim 3 tane ayağımız var. Bir, eğitim yani iyi hekimler yetiştirmek, doğru tanı koyan hekimler yetiştirmek. İkincisi, hizmet. İl Sağlık Müdürlüğümüzde özellikle birinci ve ikinci basamak hizmetleri daha yoğunluklu, biz ise üçüncü basamak hizmetlere daha yoğunluklu olarak devam ediyoruz. Diğer bir ayağımız ise araştırma. Yani eğitim, araştırma, hizmet ayaklarını sağlıklı bir şekilde büyütmemiz gerekiyor. Bu konuda da Uludağ Üniversitesinin, Sayın Rektörümüz Yusuf Ulca'yın gayretleriyle bu sene 15 tane araştırma üniversitesi arasına girmesi bizi heyecanlandırdı. Artık bir de üçüncü nesil üniversite vizyonu ile yola çıktık yani oraya gitmek şu demek: Bilginin artık ürüne dönüşmesi demek. Burada da artık bu alanda, çölyak alanında bir taraftan olayı kökünden çözmek için glutensiz buğday yetiştirilmesi babında fakülteler, tıp fakültesi ve diğer fakülteler iş birliği yapmalı -bu alanda hiçbir çalışma yok şu anda- diğer taraftan da yurt dışına çıkan, bu ürünler için çıkan çok yüksek miktardaki dövizin önüne geçmek için yine kümelenerek, hem sanayi hem üniversite kümelenerek çok çok güzel ürünlerin yani AR-GE gruplarının kurularak çok güzel ürünlerin ortaya çıkartılmasını sağlamak bizim görevimiz olmak zorunda.

Yeni dekanımız Ekrem Bey bu sabah buradaydı ama bir ameliyat için hastaneye döndü, onunla da bu konuyu tartıştık ve biz Çölyak Derneği, İl Sağlık Müdürlüğü, üniversite ve sanayi bir araya gelerek mutlaka araştırma kısmına girerek artık bütün bu ürünlerin ülkemizde daha güzel ve ucuz üretilmesine katkıda bulunmayı düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hocam, ben teşekkür ediyorum. Sizi bırakmayacağım, birkaç soru da benim var. Bak, biraz önce tartıştığımız, özellikle hangi hastalara test yapacağız veya rutin bir test yapacak mıyız, aile hekimlerine önerilerimiz. Siz hem uzmanısınız hem çocuk uzmanısınız hem gastroenterologsunuz hem metabolizma uzmanısınız...

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Gastroenterolog değilim.

BAŞKAN – Pardon, endokrin. Özür olsun.

Sizden çok yararlanacağız demektir. Biz sizin eğer bu şekilde şeyinizi bilmiş olsaydık Ankara'ya da çağırırdık. Yine de çağırabiliriz.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Memnun olurum.

BAŞKAN – Gerçi, bizi daha farklı, daha geniş aydınlatacağımız konular varsa memnun oluruz tabii, katkı koymanızdan.

O açıdan, sorum şu: Hangi hastalıkla yapacağız veya genel bir tarama yapacak mıyız, yapmamız mı lazım?

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Taramayla ilgili olarak siz çok doğru bir noktaya temas bastınız çünkü ülkemizde, biliyorsunuz, akraba evlilikleri çok yüksek, yüzde 21 civarında ve dolayısıyla kalıtsal metabolik hastalıklar dediğimiz çölyak hastalık çarpı 100 kat zorlukta diyet gerektiren 800'e yakın hastalık var dolayısıyla onlar hep tartıştığımız konular.

Bir tarama yapılırken birçok şart gerekli. Şu anda dünyadaki bütün kılavuzlarda çölyak hastalığı herkese test yapılması gereken bir hastalık değil. Kesinlikle kılavuzlar oluşturulmalı ve özellikle risk gruplarına bu test yapılmalıdır. Ancak bu test tabii ki güncel olmalıdır, en son, en doğru tanıyı gösterecek tarama testi olması lazım ve o test de tanı da koydurmuyor. Daha sonra gastroenteroloji

uzmanı tarafından gerekirse endoskopi yapılarak doğrulanması gerekiyor. Yani eğer biz toplumun hepsini tararsak bir sürü şüpheli testler ortaya çıkar, bunları değerlendirecek gastroenterolog da bulamayız, onların da sayısı az.

Dolayısıyla, örneğin, şöyle bir örnek verelim: Boy kısalığı olan bir çocuğumuz var, nedenini bulamadık. Birinci basamak hekimlerimize diyebiliriz, “Boy kısalığı olan bir çocuğumuz var, nedeni aydınlatılmamışsa buna mutlaka çölyak bakacaksınız.” Olabilir. Kronik ishali olan ya da tekrarlayan ishal atakları olan bir çocuğumuz var, nedenini bulamadık. Buna mutlaka çölyak testi yapmalıyız. Bu da 9 transglutaminaz testinin yaygınlaştırılmasıyla belki birinci basamakta olabilir. Immunoglobulin A yeterli olmayabiliyor dolayısıyla doku transglutaminazı ama seçilmiş vakalarda. Çünkü bir testi birinci basamağa indirmediğimizde, aile hekimlerimiz hemen bütün hastalardan o testleri istiyorlar. Bunu değişik testlerde gördük, vitamin B12’de gördük, folik asitte gördük yani gerçekten bakılması gereken bir hasta varsa bu test 100 kişiden isteniyor. Bunun iyi fizibilite çalışmasının yapılması lazım. Bunu da il sağlık müdürlüğü ile fakülte, üniversite koordineli bir şekilde çalıştaylarını yapıp belirleyebilir, her ilde olabilir ve ülke genelinde de belirlenebilir. Dolayısıyla, taramada risk gruplarını mutlaka yapmalıyız. Bir okulda çölyak testi taraması bir çalışma için ancak yapılabilir.

BAŞKAN – Hocam, bu “immunoglobulin” dediniz, bu “doku transglutaminazı” dediniz. O test arasındaki doğruluk derecesi...

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Doku transglutaminaz çok daha üstün doğrulukta bir test, biraz daha pahalı bir test. Bu, masaya yatırılabilir işte, ekonomik tartışmadan sonra karar verilebilir. Daha spesifik.

Ayrıca, bizim üniversitelerin, fakültelerin başka bir misyonu da sadece bizim öğrenciyi mezun ettikten sonra bırakmamız gerekiyor, mezuniyet sonrası eğitim. Yani birinci basamak hekimlerimiz, her alandaki uzman arkadaşlarımız belli bir program dâhilinde eğitirlerse o zaman üniversiteye az iş düşer yani birinci basamakta çoğu iş hallolabilir, mezuniyet sonra eğitimleri daha düzenli olarak iş birliğiyle, Özcan Bey’in iş birliğiyle geliştirebiliriz.

BAŞKAN – Onu hep tartışıyoruz Hocam. Tartıştığımız şey şu: Aslında bu tüm branşlar, tüm meslek dalları için de gerekli. Mezun olan doktorların tekrar belli aralıklarla imtihana girmesinin kendilerini...

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Aslında şöyle Hocam: Onun için bir Amerikan modeli var. Bir doktorun Amerika’da çalışabilmesi için on-line dersler var. O dersleri almak ve oradan kredi almak durumunda. Oradan aldığı kredilere göre iş bulabiliyor yani çok iyi bir yerde bulabiliyor ya da bulamayabiliyor. Dolayısıyla, onu yazmak çok da zor değil. Çalışılırsa -hani her tarafta toplanmak zor ama- o kurslar sonrasında soruyla 100 üzerinden 80 aldıktan sonra...

BAŞKAN – Bu, konumuzun dışında arkadaşlar; bu, akademik bir şey, bunu yaymayalım. Biz sadece doktorlar olarak bir şey yaptık.

Ahmet Bey söz istiyor.

Evet, Ahmet Bey, buyurun.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Bu gerçekten çok farklı bir konu, buna ayrıca yaklaşmak lazım.

Şimdi, Sayın Hocam, ben de bir akademisyenim. Gazi Üniversitesinden Prof. Dr. Ahmet Selim Yurdakul, göğüs hastalıkları uzmanıyım.

Şimdi, Hocam, ben şu konuyu merak ediyorum: Şimdi, tarama endikasyonu çok doğru. Riskli gruplar gerekli gruplarda. Bunu açıkladığınız iyi oldu çünkü şu anda tüm sivil toplum kuruluşları da burada, çölyak dernek başkanlarımız da burada. Bir hoca, bir akademisyen olarak ifade ettiniz ama

ben şu soruyu sormak istiyorum: Şimdi, burada il sağlık müdürlerimiz var, millî eğitim müdürlerimiz de var. Sağlık politikası çerçevesinde üniversiteler aile hekimleriyle iş birliği içerisinde bir farkındalık yaratarak hastanın ilk başvurduğu yeri -birinci basamak hekimi olduğunu düşünürsek, aile hekimi olduğunu düşünürsek- buradaki aile hekimleri ile üniversitedeki akademisyen hocalarımızın iş birliği yapıp -mezun olduktan sonra- bunu mesela buradaki iş birliği çerçevesi içerisinde çölyak hastalığı veyahut da bunun gibi kronik ve metabolik hastalıklarda farkındalığı ortaya koymak daha etkili olmaz mı? Mesela taramadan daha etkili olacağını düşünüyorum. Örneğin, bir aile hekimine bulantı, kusma veyahut da herhangi bir şey yenildiği zaman alerji olma şikâyetiyle gelen bir kimseyi nereye yönlendirileceği konusunda toplumla birlikte bir farkındalık yaratsanız daha etkili olmaz mı?

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Biraz önceki konuya “Gündem dışı.” dediniz, tam da şu anda onu tarif ettiniz. Onu söylüyoruz, mezuniyet sonrası eğitimden kastımız tam da budur işte. Yani onların farkındalığını artırmak, dolayısıyla gereksiz testleri önlemek, doğru testleri istemek. Ama bir takvim... Yani bir gastroenteroloji uzmanının kendi gayretleriyle, çocuk uzmanının kendi gayretleriyle değil de politika olarak olması lazım...

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Ben de onu soruyorum Hocam işte. Aile hekimleriyle iş birliği...

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Ülke politikası olması lazım. Bütün dünyada böyle gidiyor zaten. Bizim de mezuniyet sonrası eğitimi kurumsallaştırmamız lazım, lokal lokal olmaması gerekiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Önemli bilgiler aldık.

Buyurun.

BURSA SAĞLIK İL MÜDÜRÜ ÖZCAN AKAN – Şimdi, malum, ülkemizde yeni kurulma aşamasında olan sağlıklı yaşam merkezleri var, tam da sayın vekilimizin ifade ettiği konu için. Şimdi, biz her vakayı tarama konusunda zorluklar yaşadığımızda -sayın dekanımız ifade ettiler- sağlıklı yaşam merkezlerinde kronik hastalık takibini yapıyoruz kanserli vakaların takibini yaptığımız gibi, diyabetik hastaların, hipertansif hastaların veya obez hastaların takibini orada yapıyoruz. Aile hekimlikleri bünyesinde bu tür testleri yapmak zor olabilir, takibi de zor olabilir, bundan da ötesi, takibi zor olabilir. Sağlıklı yaşam merkezleri bünyesinde biz bunu yapabiliriz daha pratik bir çözüm olması anlamında.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – “Sağlıklı yaşam merkezi” dediğiniz -vatandaşların anlaması açısından- toplum sağlığı merkezleri geliştirilmiş bir hâle getirildi, şu anda Sağlık Bakanlığının ifadesini veriyorum. Ben de katıldığım, destek verdiğim için söylüyorum. Sağlıklı yaşam merkezlerinde aile hekimleri görev alacak.

BURSA SAĞLIK İL MÜDÜRÜ ÖZCAN AKAN – Aile hekimleri ve aile hekimliği uzmanları görev alıyor. Orası bu işin pratik çözümü olabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, belediye başkanlığı yetkililerimize dönmeden önce ticaret ve sanayi odası yönetim kurulundan arkadaşımız var mı? “Yok.” demiştik.

O zaman, İnegöl Belediye Başkan Yardımcısı Sayın Şahin, buyurun.

İNEGÖL BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI GÜLHAN ŞAHİN – Bugün bu toplantıya gönderilmemin sebebi, ilgilendiğim birkaç çölyak hastası var. “Çölyak hastası” demeyeceğiz, çölyak bir yaşam şekli, onunla yaşamayı öğrendiğimizde tedavisini de otomatikman gerçekleştirmiş oluyoruz.

Biz belediyelerde zaten yaşam kriterlerini, kalitesini yükseltmek için görevliysek hani buna destek olmamız gerekir diye düşündük, çölyakla alakalı bir şey yapmak istedik. Çölyak hastalarının isim listesini alarak onların ihtiyaçlarıyla alakalı, en önemlisi de ekmek ihtiyaçlarıyla alakalı nasıl destek olabiliriz diye... Ama yeterli sayıya ulaşamadık yani insanlar pek rağbet göstermediler. Şu anda, ben sadece birkaç vatandaşa mesajla ekmek getirmeyle aracılık yapıyorum ama bunu çevrelerinde de duyurmayla alakalı onlardan özel bir istekte bulundum çünkü bu büyük marketlerdeki raflarda ekmek fiyatları çok fazla, belki bu Komisyon sayesinde bu ekmeklerin fiyatlarının düşürülmesiyle alakalı da bir çalışma yapılabilir aslında. Hani, belki çölyak derneği olan veya çölyakla alakalı özel fırın veya kafe gibi yerleri olan yerlerde sıkıntı yok ama mesela, İnegöl’de böyle bir şey yok, büyük marketlerden almak zorundalar. Benim BESAŞ’tan aldığım 1,25 liralık ekmek orada 7,5 lira. Yani bunların fiyatlarını sınırlandırmayla alakalı belki bir çalışma yapılabilir. Çünkü bu bir sosyal proje yani bundan kâr etmeleri gerekmiyor. Bir ilaç diye düşünün yani çölyak hastasının ekmeğinin onun tedavisindeki bir destek ilaç olduğu düşünülerek bu ekmeklerin fiyatlarına bir sınırlama getirilebilir belki. Ama İnegöl Belediyesi olarak sadece aracılık yaparak çölyaka destek oluyoruz şu anda, farklı bir çalışmamız yok.

BAŞKAN – 7,5 lira dediğiniz ekmeği siz 1,25’e alıp veriyorsunuz.

İNEGÖL BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI GÜLHAN ŞAHİN – Belediyenin zaten büyükşehir ayağından sonra sürekli geliş gidişler sıkıntı da olmuyor, kendim alıyorum, götürüyorum, aileye teslim ediyorum. Şu anda talep olursa mutlaka onu farklı, daha organize yapacağız ama şu anda çok da talebimiz yok. Belki hasta sayısının azlığından da olabilir, onu da bilmiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ –Siz bir imkânı çölyak hastalarına sundunuz değil mi o ilgili firmayla irtibatı sağlamak açısından? Ama çok sınırlı sayıda başvuru söz konusu değil mi?

İNEGÖL BELEDİYESİ BAŞKAN YARDIMCISI GÜLHAN ŞAHİN – Olmayınca kendim getirip götürmeye...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ –Peki, acaba çölyak hastalığı olan kişiler bu hastalığı saklamayı da kendileri için bir şey mi görüyorlar acaba?

BAŞKAN – Yok, yok; bu hastalıkta çok saklama yok, sadece farkında olmadıkları için. Çünkü hepsi zaten, Allah’a çok şükür, burada çölyak hastalarımız var, aslan gibi, babayiğit hepsi, öyle saklayacak, gizleyecek bir durumda değil.

Halim Bey, buyurun.

MANİSA ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI HALİM ŞİVECAN – Glütenin vermiş olduğu -doktorlarımız daha iyi bilir- en büyük hasarlardan bir tanesi de depresyon ve sosyalleşememe. Yani aslında, örnekler var yani 750 kişi başvurmuş ama 550’si şu anda düzenli olarak para alıyor. Yani ücretsiz olarak siz para veriyorsunuz, bedava, onu almaya gidemiyorlar. Biz dernek başkanları olarak bunları da yaşıyoruz, diyoruz ki... Dağıtıyoruz, işte, firmalarımız ya da belediyelerimiz sağ olsunlar, destek veriyorlar, “Gelin alın.” diyoruz, almaya gelemiyorlar. Bu, glütenin vermiş olduğu, geç tanıdan dolayı, bir depresyon hâli, evden çıkmak istemiyorsunuz. Yani biz anne baba olarak daha farklı davranıyoruz ama geç tanı konulan çölyaklı arkadaşlarımız bunları daha iyi anlatırlar. Dışarı çıkmak istemiyorsunuz, yaşamak istemiyorsunuz, mutsuzluk var, depresyon hâli var. Belediye temsilcimizin söylediği çok doğrudur, gelmiyorlar, biz onlara götürmeye çalışıyoruz. Onun için, sivil toplum kuruluşları bu konuda çok önemli.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi de Nilüfer Belediyesinden Ali Bey, buyurun.

NİLÜFER BELEDİYE MECLİS ÜYESİ ALİ KIZILKAYA – Ben Nilüfer Belediyesi Başkanını temsilen buradayım.

Bugün burada olmamızın nedeni çölyak hastalarının ve çölyak derneklerinin talepleri, bizden, belediyelerden ne bekleedikleri; bunları öğrenmek için buradayız.

Katılımcılara teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Osmangazi Belediyesinden Sevcan Hanım, buyurun.

OSMANGAZİ BELEDİYESİ SAĞLIK İŞLERİ MÜDÜRÜ DR. SEVCAN YAMAN – Başkanım adına katılıyorum.

Öncelikle, Komisyonun kurulması beni çok mutlu etti. Hekim olmak her şeyin farkında olmak demek değil, bu bizim açımızdan da bir farkındalık yaratıyor.

Öncelikle, ilçe bazında bir çalışmamızın olmadığını söyleyeyim, şimdiye kadar bir çalışmamız yoktu ama benim kafamda birtakım şeyler şekillenmeye başladı. Bazı şeyleri yapmamız gerektiği ya da nasıl yapabiliriz konusunda konuşmacıları dinlerken bazı şeyleri düşündüm. Örneğin, Millî Eğitim Müdürlüğümüz de uygun olduğu takdirde, öğrencilerin ismi olmasa bile okul isimlerini alarak yerel yönetimler olarak biz üzerimize düşen denetim görevlerimizi yaptığımız sırada kantin denetimlerinde konuyu dikkate alabiliriz.

Çünkü oldukça yol aldığımızı inanıyorum Bakanlıktaki, Müdürlükteki arkadaşlarımızla da birlikte çalıştık daha önce. Birtakım zararlı olduğunu düşündüğümüz şeyleri kantinlerden kaldırmak için bazı hıfzıssıhha kararları alındı, bununla ilgili de bir karar alınabilir, oturup konuşabilir diye düşünüyorum. En azından kantincilerin bilinçlendirilmesi açısından odayla birlikte çalışabiliriz. Kantinciler Odası da bu konularda genellikle ılımlı oluyor yani çocuklar açısından, öğrenciler açısından olumlu şeyler yapma konusunda ılımlı oluyorlar. Onlarla bir toplantı düzenleyip, kantincileri bir araya getirip onları bilinçlendirebiliriz. Yani “Bu ne ki? Bana bir angarya, yük getirir.” gibi bakmasını önleyebiliriz en azından.

Bunun dışında, zaten, pratisyen hekimler konusu konuşuldu, gerçekten çok önemli, ben de bir pratisyen hekimim. Kurumumuzda 800 bine yakın hastamız var. Onlardakileri bana bildiren olmadı ama tespit edebileceğime inanıyorum. Çünkü sürekli biz onları takip olduğumuz için böyle bir düzenli ishale gelen veya işte besinle ilgili sıkıntısı olduğunu belirten hastayı tespit edebileceğime inanıyorum. Yıllardır takip ediyorum. Aile hekimleri de bunun gibi hastalarını tanıyorlar artık.

Pratisyen hekim ayağı gerçekten çok önemli. Özellikle ikinci basamağı daha az meşgul etmek ve gerçek hastayla meşgul etmek açısından tespitlerin birinci basamakta yapılması konusu çok önemli. Bizim belediye olarak, yerel yönetim olarak yapabileceğimiz şey vatandaşı bilinçlendirme, ebeveynleri bilinçlendirme olabilir. Bu konuda da biz okullarda zaman zaman seminer verebiliyoruz, böyle bir çalışma yapabiliriz. Halka genel olarak yapabiliriz. Bunların dışında broşür hazırlayıp -Bakanlığın belki vardır ya da birlikte ortak çalışabiliriz- broşür dağıtımında belediyenin oldukça geniş alanları, kültür merkezlerimizde bu konularda dağıtım yapabiliriz. Belki uygun şekillerde dernekte ve Bakanlıkta da paylaşarak billboardlarda bilinçlendirme çalışması yapılabilir. Çünkü sabahtan beri konuştuğumuz birçok insan bunun farkında değil. Yani evet bir çölyak hastalığı var, bir glüten var, markette görüyor, her yerde karşılaşılıyor olabilir ama belirtisini bilmediği zaman “Bu bende var mı?” diye sorgulamaması olabilir. Bu anlamda, ben daha çok halkın bilinçlendirilmesine yönelik olarak yerel yönetimlerin üzerine oldukça iş düştüğünü, görev düştüğünü düşünüyorum, üstümüze düşen sorumluluğu da yerine getiririz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Doktor Hanım.

Yıldırım Belediyesi olarak, buyurun.

YILDIRIM BELEDİYESİ SAĞLIK İŞLERİ MÜDÜRÜ DR. METİN BATTAL – Yıldırım Belediye Başkanı adına konuşuyorum.

Çölyak hastalığıyla ilgili bizim teşhiste zorlanmamız var, yüzde 1 gibi bir oranın çok daha aşağılarında bulabiliyoruz. Demek ki birinci sebep, teşhis ayağımız eksik. Beklediğimiz sayının çok altında, yüzde 10 civarında bir sayı var hastalıkla ilgili, bildiğimiz hastalar. Glütten alerjisiyle ilgili de hastaların bu gıdalara ulaşmasıyla ilgili bir sorun var. Yeterince ulaşamıyorlar çünkü glütensiz gıdalar oldukça pahalı, yaklaşık 3-4 katı civarında. Belediyeler olarak da biz konuda çalışmalarını inşallah başlatıp bu vatandaşların bu gıdalara daha hızlı ulaşmasını sağlamaya çalışacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Şu ana kadar konuşan arkadaşlarımıza soru var mı arkadaşlar?

Evet, burada bir dernek başkanımız var, buyurun.

OSMANİYE ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI HACER KARAGÖZ – Okul kantinlerindeki sorunlarımızı dile getirmemiz gerekirse -aslında en büyük problemlerden bir tanesi- birkaç okul müdürümüzle de görüşme rağmen ben Osmaniye’de -hatta Millî Eğitim Müdürümüzle de beraber-kantinlerimizdeki ürünler öğrencilerin alabileceği fiyatlarda satılırken, çölyaklı ürünlerinin pahalı olduğu fakat en ufak... Mesela, bir tane örnek vereyim: Tadelle’nin gofretsiz çikolatası 2 TL fakat öğrencilerimiz bunu dahi alamadığından sadece çölyaklı hastalarımıza getirilmesini talep ettiğimizde, 1-2 kutu, çölyaklı bir öğrenci arkadaşlarıyla kafeye ya da kantine gittiğinde onlar alırken sadece bakmaması, kendinin de alışveriş yapabilmesi gerektiğini dile getirdiğimizde kantincinin söyledikleri şunlar -ben birkaç okulumuzla da görüştüm- “Bir kişi için biz bu çikolatayı getiremeyiz çünkü diğer öğrenciler bu çikolatayı alamıyor, pahalı. Glüttenli beslenenlerin ürünleri uygun olduğu için glütensiz beslenenlere getirdiğimiz çikolatayı bir kişi için bekletemeyiz.” diye ben birçok tepkiler aldım. Özellikle kendi çocuklarım için de görüştüm ve tepkiler aldım. Bizim için o 2 TL’ye değil, 2,5 TL’ye de satılsın, 3 TL’ye de satılsın, belki o çocuklarımızın arkadaşları alışveriş yaparken sadece akıtılan gözyaşı o 3 TL’ye degebilecek konumlara gelebiliyoruz bazen. Yani buradan, çölyaklı öğrencilerin psikolojik yönlerini düşünerek yardımcı olmanızı rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, dernek başkanlarımıza da söz verelim, burada herkes kafasındaki her şeyi ortaya koyacak, belli bir zaman vereceğim zaten, söz de vereceğim.

O açıdan, şimdi, bize ev sahipliği yapan -teşekkür ediyoruz kendisine- Bursa Çölyakla Yaşam Derneği Başkanı Yusuf Altay. Kendisine hem söz vereceğim hem de görüşleri ve önerileri varsa onu alacağız.

Buyurun.

BURSA ÇÖLYAKLA YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI YUSUF ALTAY – Sayın Başkanım, kıymetli vekillerim, Bursa’mızın çok değerli yöneticileri ve beraber yürüdüğümüz dava arkadaşlarım, başkanlarım, dostlarım; hepiniz Bursa’mıza şeref verdiniz, hoş geldiniz.

Tarım İl Müdürümüz benden önce davrandı, belki kalplerimiz birmiş. Hasan Ağabey bizi peygamberler diyarında ağırladı, biz de diyecektik ki “Evlialar şehrinde sizleri ağırlıyoruz.” Tarım İl Müdürümüzle berabermiş gönlümüz.

Efendim, öncelikle, şunu da unutmada, Bursa, komisyon üyeliği anlamında da şanslı bir durumda, her manada olduğu gibi. Aramızda Ceyhun Hocamız yok, demin bahsedilmişti, ona da acil şifalar diliyoruz. Bize de emeği, katkıları çok büyüktür.

Biz, Bursa olarak gerçekten şanslıyız arkadaşlar. Bursa'mızın en büyük dinamikleri olan Sayın Valimizin, Büyükşehir Belediye Başkanlığımızın gerçekten derneğimizin kuruluşundan bugüne kadar çok ciddi emekleri, destekleri oldu, bize gerçekten gayret gösterdiler. Bunun yanında, merkez ilçelerimizin kaymakamlıkları veya yerel yönetimleriyle alakalı -eleştiri babında değil- kendimizi tanıtamamanın eksikliği var. Bundan Türkiye totalinde de bahsetmek istiyorum. Bütün dernek başkanlarımızda yerellerde yaşıyorlar, bu çok önemli bir konu.

Galiba biz çölyakı iyi tanıtmıyoruz geçmişten bu güne. Ne zaman bu iyi tanıtım oldu, bir araya geldik. Manisa'da başlayan bir olguyla Antalya'da devam etti ve bu salonda, gene Bursa'da Meclise gitme kararını almıştık. Hamdolsun, bütün siyasi partilerimiz de bizleri hüsünkabul ettiler. Şu anda gene Bursa'da bir aradayız ve gerçekten inanmış, çıkacak sonuçların çok doğru kararlar olduğuna inanan bir topluluk hâlinde buradayız ve güzel de sonuçlar çıkacağına inanıyoruz. O yüzden bizim kendimizi tanıtmamız gerekiyor, anlatmamız gerekiyor ve anlattığımız zaman da -Sayın kaymakamlarımla toplantıdan önce de görüştük- gerçekten bizi iyi anladıkları kanaatindeyim, bundan sonra da çok daha güzel, ortak çalışmalar yapacağımız inancındayım.

Biz Bursa olarak bir modeli oluşturmak istiyoruz. Her dernek başkanımızın veya derneğimizin çölyak adına farklı idealleri vardır. Biz de çölyak derneğimizi kurduğumuz zaman şu eksikliğimizi, sosyalleşme eksikliğimizi gidermek, Bursa'da ve bütün Türkiye'de gerçekten sosyal kafelerin, mekânların oluşturulması adına bir adım atmaktı. Hamdolsun, biz bunu 2014 yılında Büyükşehir Belediyemizin katkılarıyla... İnşallah da bugün heyetimizle beraber ziyaretine gideceğiz. Minik de olsa güzel bir kafe açtık. Bunun içerisinde ekmeğimize tutun, yaş pastasına, poğaçasına, böreğine, simidine varana kadar o çocuklarımızın arzu ettiği ürünleri butik bir şekilde amatör bir ruhla yapmaktayız. Çok ciddi manada gelişim kaydettik, potansiyelimiz arttı. Sayın İl Müdürlüğümüzün vermiş olduğu rakamlar doğrudur, 2 binin üzerinde çölyaklı var aslında Bursa'da. Belli sebeplerden dolayı -bunu konuştuk-gelmeyen, katılmayan... Şu anda biz Bursa'da Çölyaklı Yaşam Derneği olarak bin aileye hizmet veriyoruz ama bunlar SGK'ya gidip başvuramıyor, bu sosyal sıkıntılardan kaynaklı, SGK'yla problemi olan vasilerden kaynaklı, işte anne-baba ayrı olan ailelerin pozisyonlarından kaynaklı. Bunu daha önce de dile getirmişizdir belki, anne-baba ayrı, babanın üzerinde sosyal güvenlik şartı olduğu için, rapor ücreti babanın üzerine yattığı ve bu paranın da aileye gelmediği, çocuğa gelmediği için tekrar rapor yenilemesini yapmayan en azından Bursa'da 5-6 aileyi biz biliyoruz kendi bünyemizde. Bunların da inşallah düzeleceği kanaatindeyiz.

Biz bu kafe modelini geliştirdiğimiz zaman... Ki inanıyoruz, Büyükşehir Belediye Başkanlığımızla çok ciddi görüşmelerimiz var, BESAS Genel Müdürlüğümüzle de çok güzel ortak görüşmelerimiz var. Biz bunu Bursa'da oluşturduğumuz zaman 17 tane ilçemize hizmet verebilecek kapasiteye gelecek bir alan oluşturabileceğimizi; ilçelerin okullarına, kantinlerine, sosyal tesislerimize, Büyükşehir Belediyemizin sosyal tesislerine, otellerimize varana kadar bu üretimin çok geniş halkalara yayılacağı, inşallah AVM'lerde de "kiosk"ların açılmasıyla beraber onların da bu hizmete dâhil edilebileceği çok kaçınılmaz bir durumdur.

Eğer inanıyorsanız üstünsünüzdür. Biz inandık, bugünlere de geldik. Hükümetimizin, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin ve kamuoyunun da destekleriyle çölyaklılar emin olsun, güzel günler yakındır.

Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, Değerli Başkanım, ben de sana teşekkür ediyorum. Hem süreyi çok uygun kullandınız hem de ev sahibi olarak bize göstermiş olduğunuz misafirperverlikten dolayı da ayrıca teşekkür ediyoruz.

Biz de evliyalara şehri Bursa’da olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz, onu da ifade edelim.

Can Aydoğan, Bursa Büyükşehir Belediyesi Genel Müdür Yardımcımız, buyurun.

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BESAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI CAN AYDOĞAN – Sayın Başkanım, bir sunumumuz da vardı ama onu herhâlde sonraya bırakacağız.

Ben BESAŞ Genel Müdür Yardımcısı olarak 2009 yılında Dörtçelik Hastanesinde doktor Fatih Ünal Bey’in bizi ziyaretiyle böyle bir sorundan haberdar olduk ve o günden sonra da BESAŞ olarak bu konuda neler yapabiliriz diye çalışmalar yaptık.

Müsaade ederseniz detay kısımlarını sunumda vereyim. Sunumdan önce sadece 2009’dan bugüne kadar yaşadığımız çölyak hastalarıyla ilgili çalışmalarda somut birkaç önerim olacak. Bunlardan bir tanesi, yaşadığımız en temel sıkıntı şu: Her bölgede sürekli üretim yapmanın mümkün olmadığı gözüktü. Bunun en kolay yolunun kargo yoluyla ulaştırılması olduğunu gördük. Yani, özellikle kasabalarda, köylerde yaşayan ve bu tür ürünlere ihtiyacı olan vatandaşlarımızın market raflarında olsa dahi buna ulaşmakta zorluk yaşayacağını az evvel arkadaşlarımız da ifade etti. Bizim burada yaşadığımız sorunların başındaki temel şey: Bunun ulaşımının kolay bir şekilde sağlanması konusunda bir çalışma yapılabilir mi.? Halk ekmeklerin bu konuda köprü görevi görebileceğine inanıyorum. İstanbul, Ankara ve Bursa BESAŞ olarak, Bursa Halk Ekmek olarak biz şu anda glutensiz ürünlerin Bursa’da halka ulaşmasını sağlıyoruz, aynı zamanda da Bursa dışından, farklı illerden bizim internet sitemize girerek vatandaşlarımız müracaat ettiğinde kargo yoluyla bu ürünleri gönderiyoruz. Ancak, kargo ücretleri ürünün üstüne eklendiğinde bunu tüketen vatandaşımız için ek bir maliyet doğuyor. Bu konuda genel bir protokol olabilir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Kargo diyorsunuz değil mi?

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BESAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI CAN AYDOĞAN – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Bunu not alalım.

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BESAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI CAN AYDOĞAN – Buradaki somut önerimiz: PTT Kargoyla ya çok cüzi bir ücretle, standart bir fiyat belirlenebilir fiyat başına ya hacim ya da kilogram olarak. Tüm Türkiye’den bir vatandaşımız müracaat ettiğinde halk ekmeklerden bu ürünler bu kargo vasıtasıyla kasabasına kadar ulaşır. Çünkü biz BESAŞ olarak aynı zamanda da ticari hayatın içindeyiz. Takdir edersiniz ki bu ürünler üretilse ve her markete konulsa da bunların bir raf ömrü var. Onun için, ticari anlamda, her kasaba, her köyde böyle bir ürünün markette ya da rafta olması yerine genel merkezlerde bu ürünlerin toplanıp oradan kargo vasıtasıyla vatandaşlarımıza ulaştırılmasının sağlanmasının daha doğru olduğunu düşünüyoruz.

Bir önerimiz de şu: Bu ürünlere ayırt edici bir -ambalaj yönetmeliğinde, gıda yönetmeliğinde- şerit getirilebilir. Bizim için unlu mamullerde genelde turuncu renk kullanılmaktadır ama genel bir renk belirlenebilirse glutensiz tüm ürünlerin üzerinde o şeridi gördüğümüz zaman ve bu da kamu spotlarıyla tüm Türkiye genelinde duyurulursa faydalı olacağı kanaatindeyiz; böyle bir önerimiz var.

BAŞKAN – Buyurun Can Bey.

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BESAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI CAN AYDOĞAN – Sunuma başlamadan önce isterseniz ben size BESAŞ hakkında kısa bir bilgi vereyim. BESAŞ Ekmek Fabrikası Bursa Büyükşehir Belediyesine bağlı bir şirket, 1979’da kurulmuş ve 1982’de faaliyete geçmiş bir şirketimizdir. BESAŞ Ekmek Fabrikasının kuruluşunun tarihini incelediğimizde

bir devlet politikası olduğunu görüyoruz çünkü aynı tarihte hem İstanbul Halk Ekmeğın hem Ankara Halk Ekmeğın kurulduğu ve kuruluşundaki temel sebebin de fırın işveren sendikaları ile işçileri arasında meydana gelen sıkıntıda vatandaşın ekmele ilgili bir problem yaşamaması, ekonomik olarak zorluk yaşamaması ve bir denge unsuru olması amacıyla Türkiye genelinde İstanbul, Ankara, Bursa’da 1979’da kuruluş çalışmaları başlıyor ve 1982’de BESAS Ekmele Fabrikası faaliyete geçiyor. Kuruluşta hisselerinin yüzde 28’i belediyemize aiten tam, normal bir anonim şirket, daha sonraki sermaye artışına sivil toplum örgütlerinin ve vatandaşlarımızın katılmaması dolayısıyla Büyükşehir Belediyemiz sermaye artışına katıldığı için şu andaki şirketimizin yüzde 91’i Bursa Büyükşehir Belediyesine ait olan bir anonim şirket. Bir merkez fabrikamız var, merkez fabrikasının dışında –sayın hocamız da bahsetti-bizim de Uludağ Üniversitesinin içerisinde bir ekmele araştırma merkezimiz var. Biz ekmele araştırma merkezinin, hocamızın başkanlığında yapacağı her türlü çalışmada kapılarını açmaktan onur duyuyoruz, bunu da burada hatırlatmak istiyoruz.

Onun dışında, kırsal kalkınmanın sağlanması amacıyla Keles’te bir süt tesisimiz var, orada da süt ürünleri üretiyoruz ve Bursa içindeki tüm marketlerde bu ürünlerimiz satılıyor. BESAS’ın diğer belediye şirketlerinden en temel farklılığı mali yapısı. BESAS Ekmele Fabrikası yaklaşık on beş yıldır hiçbir kamu kaynağı kullanmadan, tamamen kendi öz kaynaklarıyla yatırımlarını yapan ve faaliyetini devam ettiren bir şirket.

Burada rakamlarla, 4 tesisimiz var. Bir tanesi merkez fabrika, Türkiye’nin 3’üncü büyük ekmele üretim tesisi, günde yaklaşık 420 bin adet ekmele üretme kapasitesine sahip. 56 tane ürün üretiyoruz çok farklı, bunlardan yaklaşık 28 tanesi unlu mamul, bir kısmı süt ürünleri. Burada çölyak hastalarını ilgilendiren kısım ise şu: Şu anda Bursa’da ve merkez ilçelerde toplam 610 satış noktamız var. Bursa merkez ilçeyle birlikte Mudanya’dayız, Gürsu’dayız, İnegöl Başkan Yardımcımızın söylediği gibi, herhangi bir ilçemizin bir talebi varsa oradayız. Oraya da, arzu eden vatandaşlarımıza da kargoyla gönderiyoruz. 45 tane aracımız var. Bu 4 tesiste 310 personelle hizmet veriyoruz. 79 tane de ticari ürün satıyoruz bu bayilerimizde. Bu 79 tane ürünün içlerinden bir kısmı da çölyak hastaları için getirttiğimiz ürünler.

Burada BESAS’la ilgili fazla vaktinizi almak istemiyorum; merkez fabrika, üniversitedeki ekmele araştırma merkezimiz, Keles’teki süt ürünleri tesisi, Yenişehir’deki süt ürünleri tesisi, bunun sadece satış bölümü açıldı.

Çölyak hastaları için ne yapıyoruz? Az evvel de bahsettiğim gibi, 2009 tarihinde Doktor Fatih Ünal Bey’in bizi ziyaretiyle başladı bu konudaki farkındalığımız. 369 çölyak hastasının bizde kayıtları var. Bir data sistemi oluşturduk fabrikada, internet sayfamızdan da girip çölyak hastaları oraya isimlerini ve adreslerini girebiliyorlar. Bu bize şu kolaylığı sağlıyor: Çölyakla ilgili herhangi bir bilgiyi hemen mesaj çekerek 369 vatandaşımıza ulaştırmış oluyoruz.

Burada 610 tane satış noktamız var.

Ben sistemin nasıl işlediğine dair size kısaca bilgi vereyim. “444 44 11” diye bir şikâyet ve öneri hattımız var, ayrıca da bir WhatsApp hattımız var ve bütün bayilerimizde bu numaralar yazılı, aynı zamanda da az evvel gördüğünüz 45 tane kamyonumuzun üzerinde bu numaralar mevcut. Herhangi bir çölyak hastası vatandaşımız bizim bu numaralarımızı arayarak halkla ilişkilerden, hangi ürünleri istiyorsa evine en yakın bayiye gitmesini sağlıyoruz. Eğer bu arkadaşımız Bursa dışındaysa onu kargoyla iletiyoruz.

Çölyakla ilgili BESAS Ekmele Fabrikası olarak yaptığımız bütün hizmetlerde -sayın dernek başkanımız da çok iyi biliyor- hiçbir şekilde kâr elde edilmiyor. İstanbul Halk Ekmeleden aldığımız bütün ürünlerin kargo ücreti şirketimiz tarafından karşılanmakta, üstüne hiçbir masraf eklenmeden, aynen, alındığı fiyattan vatandaşımıza ulaştırılması sağlanıyor, tamamen bir sosyal proje.

Burada Bursa'daki ağımızı görüyorsunuz.

Burada biz de Şunu tecrübe ettik: İstanbul Halk Ekmek firması ve Ankara Halk Ekmek firması bu ürünleri üretiyor, tekrar bizim burada bir üretim tesisi kurmamızın hem milli ekonomi açısından avantajlı olmadığını gördük hem de ürün maliyetini artıracadı kanaatine vardık. Bundan dolayı biz üretim yapmıyoruz, bir merkezden yapılan üretimlerin halkımıza ulaşması konusunda çaba sarf ediyoruz. Burada, dikkatinizi çekmiştir, sayın başkan yardımcımız da söyledi, 25 kuruş, tamamen İstanbul Halk Ekmekten geldiği gibi ekmekler vatandaşlarımıza ulaştırılıyor.

Burada bizim somut önerimiz, halk ekmekler bu ürünlerin vatandaşa ulaştırılması konusunda köprü görevi görebilir, merkez olabilir, tüm ürünler bizim depolarımızda toplanır ve Türkiye'nin geneline ücretsiz gönderilir.

Sayın Tarım İl Müdürümüzün de bahsettiği gibi karabuğday ekmeği konusunda çalışma yapıyoruz. Bu konuda derneğimizle de n görüşmeleri yaptık. Derneğin de yapacadı her türlü çalışmada BESAŞ olarak destek vermek istiyoruz.

Onun dışında, sadece Bursa'da değil, Bursa dışında da lyak derneklerinin ya da ticari kuruluşlarının ürettiği herhangi bir ürünü olursa, bu bilgiler bize gelirse bu bilgilerle biz o ürünlerin de bize müracaat eden vatandaşlara ulaştırılması konusunda köprü görevi almak istiyoruz.

“Billboard”larda çölyakla ilgili, BESAŞ bayilerinden alabilecekleriyle ilgili bilgileri paylaşmak istiyoruz çünkü biz bu hizmetleri yaptığımız hâlde bazen, üzülerek söyleyeyim, hl haberdar olmayan insanlarla karşılaşıyoruz toplumda.

Bu yeni glütensiz ürünlerin tüm Türkiye'ye ulaştırılması konusunda eğer kargo şirketleriyle bir sosyal sorumluluk projesi altında bir çalışma olursa tahmin ediyorum biz de orada görev almaktan onur duyacağız.

Bunun dışında, hocamızın bahsettiği gibi, üniversitede bir AR-GE merkezimiz var. Bu AR-GE merkezimiz de her türlü çalışma yapılmasına açık.

Bir artı bilgi daha paylaşmak istiyorum: Ticari anlamda ya da derneklerimizin herhangi bir glütensiz ürün konusunda çalışması olursa Bursa'daki gıda araştırma laboratuvarıyla bir ortak protokolümüz var. Oradaki deneme ürünlerinin tamamının glüten içerip içermediği konusunda ya da buradaki vatandaşlarımızdan herhangi bir ürünle ilgili glüten içerip içermediği konusunda endişesi olursa onlar bize BESAŞ olarak müracaat ettiklerinde biz o ürünleri orada analiz yaptırıp sonuçları kendileriyle rahatlıkla paylaşabiliriz. Öyle de bir desteğimiz olacaktır.

Bunlar iletişim adreslerimiz, bize buradan ulaşabilirsiniz.

Ben teşekkür ediyorum.

Ama bilgisayarımdaki sunuma eklemiştim Başkanım, müsaade ederseniz onu da söylemeden geçemeyeceğim. Bizleri bu göreve davet eden belediye başkanımız yıllar önce bize güzel bir Şey söylemişti. Biz de o prensiplerle belediyede görev yapıyoruz. “zmde görev almayanlar sorunun bir parçası olmaya devam ederler.” demişti. Biz de o szn ağırlığıyla gereğini yapmaya çalışıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – ok teşekkür ediyorum Can Bey. Güzel bir sunum, güzel bir hizmet. Tebrik ediyoruz.

Evet, buyurun.

BURSA ÇÖLYAKLA YAŞAM DERNEğİ BAŞKAN YARDIMCISI YAŐAR ÖZDEN – Son dört yıldır Bursa lyakla Yaşam Derneğinin ynetimindeyim.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, belediye başkan yardımcılarım, kaymakamlarımız, kamu ve özel kurum temsilcileri, çölyakla yaşam dernek başkanları, değerli katılımcılar; hepiniz hoş geldiniz, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz Bursa Çölyakla Yaşam Derneği olarak bugün çölyaklı hastaların yaşamlarının bir nebze kolaylaştırılmasında yerel yönetimlerin ne gibi katkıları olabilir, bunlarla ilgili önerilerimizi sunacağız. Umarız sizler için faydalı geri bildirimler olur.

Bildiğiniz gibi, hepimizin günlük yaşamında önemli mekânlar var; bunlar AVM'ler, süpermarketler, restoranlar, kamuya ait sosyal tesisler. Bunlarda alışveriş yaparız, yeriz, içeriz, eğleniriz ve bazen sevdiklerimizle, arkadaş ve dostlarımızla da sosyal vakit geçiririz. Bursa'mız bu mekânlar açısından oldukça şanslı, büyük ve güzel bir şehirde yaşıyoruz.

Benim şimdi sizlerle paylaşacağım veriler internetten kendi çabamla oluşturduğum verilerdir. Bunları oluştururken de epey vakit harcadım, umarım çok büyük sapmalar yoktur.

Bursa'mızda, ağırlığı belli bölgelerde yoğunlaştırılmış olan 18 tane AVM'miz var. Yaklaşık 630 tane market var, bunların 130 tanesi süpermarket artı hipermarket boyutunda. 1.500 civarı büyük ölçekli sayabileceğimiz restoranımız var. Bursa Büyükşehir Belediyemize ait de toplam 28 tane tesis var, kendi internet sitelerinden aldım, 20 tanesi bunların Bursa'mızın nüfus yoğunluğu olan bölgelerde konuşlandırılmış vaziyette.

Bu kadar güzel ve büyük bir şehirde yaşamamıza rağmen biz çölyaklılar olarak maalesef glutensiz ürünleri yiyebileceğimiz mekân bulamıyoruz ve glutensiz ürünlere de erişimimiz çok sınırlı. Birkaç büyük marketin raflarında atıştırılabilir ürünler bulabiliyoruz. Bu nedenle, biraz, hayatımız zorlaşıyor. Özellikle gençlerimiz arkadaşlarıyla kafe, restoran gibi sosyal ortamlara gidip de sosyalleşemiyorlar çünkü arkadaşları bir şeyler atıştırırken onlar bir şeyler atıştırıyorlar. Hani, biri yer, biri bakar, kıyamet ondan kopar misali, çölyaklı olmayan arkadaşları da bu durumdan rahatsız oluyorlar. Çölyaklı olan hastalar da arkadaşlarına rahatsızlık verdiklerini düşündüklerinden dolayı da bazıları, özellikle ergenlik çağında ve hastalıkla ilgili bilinç seviyesi çok yükselmemiş olan yeni hastalar da perhizlerini, diyetlerini bozabiliyorlar ve eğer yanlarına bir şey almadan uzun süre dışarıda kalmışlarsa çölyaklı gençlerimiz ve hastalarımız aç da geziyorlar.

Ayrıca, okullarda, hastanelerde, üniversite yemekhane ve kantinlerinde glutensiz ürünlere ulaşım imkânımız yok maalesef. Çölyaklılar uzun süre dışarıda kalacaksa beslenme çantası veya sefer taşıyla gezmek zorunda kalabiliyor.

Önerilerimize geçeceğim zorluklarımızdan sonra. Önerilerimiz: Belediyelerce çölyaklı yaşam derneklerine sosyal tesis tahsis edilebilir. Bunlar, maksimum sayıda hastamızın istifade edebilmesi için toplu taşıma araçlarıyla ulaşımın mümkün ve kolay olduğu merkezî yerde, glutensiz ürünlerin üretilebileceği bir mutfak olan, kafe benzeri hizmet verebilecek yeterli servis alanı olan ve içerisinde derin dondurucuları olan bir tesis olursa bu tesiste, bu mutfakta üretilen ürünler kamu ve özel hastanelere, süpermarketlerde, AVM'lerdeki "kiosk"larda, okullarda, okul kantinlerinde, belediye sosyal tesislerinde ve BESAS'ın ürün satış noktalarında, otellerde, diğer kamu kurumlarında, gerekirse özel kurum ve kuruluşlarda da servis yapılarak çölyaklılara hizmet verilmiş olur.

Yerel yönetimlerimiz, özellikle belediyelerimiz ürünlerin lojistik olarak dağıtılmasında derneklere destek olabilir. Ucuz ham madde tedarikinde satın alma gücünü kullanarak derneklere ucuz ham madde tedarikinde destek sağlayabilirler. Tecrübeleriyle tesisin işletilmesinde teknik ve idari konularda danışmanlık desteği verebilirler. Glutensiz mutfak hizmetlerinin kamu ve özel kurumlara duyurulmasında destek olabilirler. Metro istasyonlarına glutensiz ürünlerin bulunduğu otomatlar koyarak destek olabilirler. Yerel yönetimlerimiz tarafından, maddi imkânları yetersiz ailelere düzenli glutensiz ürün dağıtımı yapılabilir. Ülkemizde birçok belediye bu konuda, sağ olsun, desteklerini

esirgemiyorlar. Örnek olarak burada sadece iki belediyemizin yapmış olduğu destek, Urfa ve İzmir Büyükşehir Belediyelerinin yapmış olduğu destekleri biz yakinen biliyoruz, takip ediyoruz. Bunların daha sistematik ve sürekliliği sağlanabilir, bu anlamda ihtiyacımız var. Valilik ve il sağlık müdürlüğü kanalıyla okullarda ve aile sağlığı merkezlerinde sistematik bilgilendirme ve tarama sayılarının artırılması sağlanabilir. Çölyaklı hasta ve ailelere psikolojik danışmanlık hizmeti verilebilir.

Çölyak hastalığı konusunda bilgilendirme çok önemli. Üzerinde bugün de çok konuştuk. Bu anlamda, belediyenin “billboard” ve reklam panoları sistematik olarak kullanılabilir. Özellikle çölyak günleri oluyor, Dünya Çölyak Günleri’nde, öncesinde veya sonrasında çok aktif olarak kullanılabilir. Glütensiz mutfak tanıtımı yine bu medyalar vasıtasıyla sistematik olarak tanıtılabilir. Yerel yönetimler çölyak hakkında kamu spotları yapılmasına ve yayınlanmasına destek verebilir. Tüm bu çalışmaların sonrasında önümüze şöyle bir harita koyarak bakmakta fayda var.

Bugün için Bursa’da gidip de bu bölgede sosyal ortam olarak yemek yiyebileceğiniz, biraz sonra fotoğraflarını paylaşacağım, bizim küçük bir kafemiz var. Bu çalışmaların sonrasında şöyle haritayı karşımıza koyduğumuz zaman, bizim bir hedefimiz olabilir, glütensiz yiyecek bulunabilecek mekânların sayılarını artırabiliriz, ilçelerin nüfus yoğunluğuna göre bunların sayıları değişebilir. Bu noktalarda glütensiz yiyeceğe erişilebilecek en az 1 mekân -ihtiyaca göre daha fazlası- hedeflenerek çölyaklıların glütensiz ürünlere daha kolay ulaşması sağlanabilir.

Biz Bursa olarak, Sayın Başkanımın da ifade ettiği gibi, şanslıyız. Kurulduğumuz günden beri Bursa Büyükşehir Belediyesi bize her türlü desteği verdi. Bunun için kendilerine minnettarız ve çok teşekkür ediyoruz. Bursa’da minik bir kafemiz var. Bu kafenin -şu anda içerisini görüyorsunuz- içinde küçük bir mutfağımız var ve bu mutfakta ürettiğimiz ürünleri sınırlı sayıdaki insana ulaştırabiliyoruz çünkü belli bir kapasitemiz var. Şu anda hedeflediğimiz miktarlarda üretimi yakalayamıyoruz, gerçekleştiriyoruz ve hedefimiz, daha büyük mekânlarda daha fazla çölyaklı hastaya ulaşarak daha fazla hizmet verebilmek.

Ben, bizi dinlediğiniz için ve desteklediğiniz için tüm çölyakla yaşam dernekleri ve çölyaklılar adına çok teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum Değerli Başkan Yardımcım.

Şimdi Bursa Engelliler Federasyon Başkanı Mürşit Atlıakın Beyefendi’yi dinleyelim.

BURSA ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI MÜRŞİT ATLIKIN – Biz de yerelde engelli derneklerimizle birlikte “Birlikten kuvvet doğar.” mantığıyla sorunlarımıza daha pratik, daha kolay çözümler üretelim diye kurulmuş bir federasyonuz. Çölyak Derneğimizle de birlikte hareket etmeye çalışıyoruz. Yine, Çölyak Derneği, Federasyon ve Valiliğimizle birlikte gıda üretimiyle ilgili katkı verebiliriz diye çalışıyoruz. Bununla ilgili bir zeminimiz var, kullanabileceğimiz, devreye alabileceğimiz bir mutfak var. Valimizin de destekleriyle eğer desteklenirse, kabul görürse burada glütensiz gıda üretimiyle ilgili çalışma yapabiliriz. Bu konuda katkı vermek için elimizden geleni yapmaya gayret ediyoruz.

Böyle bir çalışmaya davet edildiğimiz için ben teşekkür ediyorum. Birçok engelli grubumuz var. Glütensiz beslenen arkadaşlarımız da son derece önemli. İhtiyaçlarının karşılanması konusunda sıkıntılar yaşanıyor. Bütün toplum birlikte, eşit şartlarda nasıl yaşayabiliriz, biz bu konuda neler yapabiliriz diye çaba gösteriyoruz. İnşallah biz de katkı yapabiliriz, katkı yapmaktan mutlu oluruz.

Hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Allah razı olsun. Böyle birliktelik, destek vermek güzel şey.

Yarın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü, Engelliler Federasyonu olarak özellikle sizin ve tüm üyelerinizin günlerini şimdiden kutlamış olalım biz de.

Evet, şimdi de yine Bursa Engelliler Federasyonu Onursal Başkanı Ünal Şipkan, buyurun.

BURSA ENGELLİLER FEDERASYONU ONURSAL BAŞKANI ÜNAL ŞİPKAN – Sayın Başkanım ve değerli katılımcılar, Bursa’ımızda bulunmanızdan şeref duyduk. Bizim de bu toplantıya dâhil edilmemizden de büyük mutluluk duyduk.

Sayın Başkanımın da arz ettiği gibi, Bursa’da bizim Federasyonumuzun özel bir kurulum amacı ve maksadı var. Bizim Federasyonumuz branşlaşmış derneklerin bir araya gelerek kurduğu bir federasyon değil, her engel grubuna ait, çalışmalarında başarı sağlamış, o engel grubunu temsil etmeye yetkin hâle gelmiş olan derneklerin bir araya gelerek kurmuş olduğu bir birlikteliktir. İçimizde her engel grubunu temsil eden 20 derneğimiz var, hep birlikte hareket ediyoruz. Çölyak Derneğiyle de -konumuz o olduğu için onu anlatmaya çalışıyorum- yaptığımız çok şey var, çok büyük hizmetlerimiz var. Eğitimden sağlığa kadar her türlü alanda katkı sağlamaya çalışıyoruz. Çölyakla ilgili de hazır zeminimiz var, hazır mutfağımız var, hazır imkânlarımız var. Çölyak Derneğiyle birlikte, Komisyonun da katkılarıyla çölyak hastaları için, çölyak alerjisi olan insanlar için üretim yapabiliriz. Buna da zaten zemin oluşturulmuş. Üniversiteyle iş birliği yapılabilir, BESAŞ’la iş birliği yapılabilir. Üretim ve dağıtımda bizim de rol almak için elimizden geleni yapacağımıza, burada katkı koyabileceğimize inanıyorum. Sizden de destek bekliyoruz.

Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Değerli Başkanım.

Bir şey sorayım size: Kaç tane derneğiniz var da federasyon oldunuz?

BURSA ENGELLİLER FEDERASYONU ONURSAL BAŞKANI ÜNAL ŞİPKAN – 20 derneğimiz var efendim.

BAŞKAN – Herhâlde 5 dernekle federasyon olunabiliyor.

BURSA ENGELLİLER FEDERASYONU ONURSAL BAŞKANI ÜNAL ŞİPKAN – Evet, 5 dernekle federasyon oluyor ama bizim derneklerimizin hepsi farklı. Birkaç örnek vereyim: Spastik Çocuklar Derneğimiz var, Özel Eğitim Gerektiren Çocuk Hakları Derneğimiz var, Böbrek Hastaları Derneğimiz var, Çölyak Derneği zaten bizimle birlikte, Kas Hastaları ve Omurilik Felçilleri Derneğimiz var, Altı Nokta Körler Derneğinin katılımıyla Görme Engelliler Derneğimiz var. Bunun gibi her engel grubunu temsil eden derneğimiz bizim bünyemizde, ortak çalışmalar yapıyoruz. Şu sıralarda yaptığımız en büyük çalışma da istihdam.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Değerli Başkanım.

Şimdi, çalışmamızın Bursa ayağında şu anda tüm konuşmacılarımız fikirlerini beyan ettiler, ifade ettiler. Şimdi eğer sorusu olan varsa soruları alalım, bir on beş dakikalık zaman da ona ayıralım. Ondan sonra da bu toplantıyı burada kapatalım, sonra diğer şeylere devam edelim.

Evet, Şanlıurfa Çölyak Derneği Başkanımız Hasan Bey, buyurun.

ŞANLIURFA ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI HASAN DOĞAN – Hasan Doğan, Şanlıurfa Çölyak Derneği Başkanım, sekiz yıldır bu görevi yapıyorum.

Ben çölyak rahatsızlığınızı anlatmayacağım, çölyaklılara nasıl yardım edileceğini anlatacağım bir beş dakika.

Teşekkür ederim hazır olan insanlara, müdürlerimize ve başkanlarımıza.

Şimdi, Urfa’da 1.080 çölyakımız var, 1.080 kişi. 65 kişi Akçakale kampında, 15 kişi Suruç ve Viranşehir kampında olmak üzere 80 mülteci kardeşimiz var. Biz bunlara da bakıyoruz. Bu insanlara ne yapabiliriz? Tabii ki, biraz evvel sizlerin ve başkanlarımızın anlattığı gibi, şu an glutensiz malzemelere ulaşamıyorlar, alamıyorlar. Biz oturduk, düşündük yönetimle, sayın milletvekillerimizle. Fakıba

bizim Bakanımız olarak ilk başta Belediye Başkanırken Büyükşehir Belediyesi 3 kilo glütensiz un tüm çölyaklılara bedava olarak vermeye başladı. Sonradan bu 3 kilo yetmediği için ikinci sefer bunu 5 kiloya çıkardık. Yedi yıldır -sekizinci yıla girdik- bu devam ettiriliyor ücretsiz olarak. Buna ek olarak kişi başına 4 paket makarna da ekledik. Artı, bu yetmedi, dedik ki: Bu glütensiz malzemeler bu insanlara yetmiyor. 12 ilçemiz var. Bin kişi. . . Bu bin kişi nerede yaşıyor? 12 ilçemizi araştırdık. Örnek veriyorum: Haliliye Belediyesinde 306 çölyaklımız var. 306 kişiye ne veriyoruz? Her ay olmak şartıyla paketin içinde 20 çeşit glütensiz madde, artı on beş günlük 15 adet glütensiz 500 gramlık ekme veriyoruz. Eyyübiye’de 278 çölyaklı var, buraya da aynı şekilde yardımda bulunuluyor. Karaköprü Belediyesi Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü tarafından bu insanlara da para yardımı yapılıyorlar. Bunlarda da 47 kişi var, Bozova’da 53 kişi var, Viranşehir’de 49 kişi var. Bunların hepsi kendi çapında paket, ekme yardımında bulunuyorlar ve yardımı da her ay gelip alıyorlar.

İkincisi: Bu Çölyaklı kardeşlerimiz Urfa’da tek tek bu malzemelerimizi aldıktan sonra, okula gittiği zaman çantasında krakeri, gofreti, çikolata, her şeyi bulunuyor. Bunlar kesinlikle marketlerde aramazlar çünkü bunlar evlerine her ay belediyelerimizden, sosyal yardımlaşmalardan alıyorlar. Elleri neler var? Elleri kartlar var. Örneğin Haliliye Belediyesinin kartları var, Eyyübiye Belediyesinin kartları var. Bu insanlar gidip kartlarını gösterirler, örneğin diyelim ki 01/11/2017’de şu paketi almış, imzalamış, ikinci ay gidip tekrar imzalayıp paketini ve ekmeğini alır.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – Ücretsiz, değil mi?

ŞANLIURFA ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI HASAN DOĞAN – Ücretsiz tabii ki, kesinlikle ücret yok bizde.

İkinci çalışmamız: Sayın Milletvekilimiz Cevheri -Allah razı olsun- bu protokole vesile oldu. Millî Eğitim Müdürlüğümüzle, Sağlık Müdürlüğümüzle bir protokol yazdık. 5 ile 12 yaş arası Urfa’da Çölyak taraması. Bunu nasıl yapıyoruz? Test bakımından değil, ilk başta 5 ile 12 yaş arasındakilerin öğretmenlerini eğitiyoruz. Örneğin, diyelim ki bir öğretmen bir çocuğu bir yıldır okutuyor; çocuk karın ağrısı, karın şişliği, metabolizma bozukluğu, hemogram eksikliği, dakikada bir, diyelim ki her bir derste iki sefer “Hocam, lavabo.” Hemen bunun ailesini çağırıyor, bunu gastroenteroloji bölümüne yönlendiriyor. İsmetpaşa İlköğretim Okulunda bizim bir taramamızda 5 çocuğumuz çölyaklı çıktı.

Teşekkür ederim. Bu, bütün illerde olması gereken. Yani sosyal yardımlaşma müdürü, büyükşehir belediyesi, ilçelerin belediye olarak bunlara, çölyaklılara sahip çıkması lazım. Ben bunu istiyorum.

Teşekkür ederim, çok çok sağ olun.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ÇORUM ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI HACER KESİCİ – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bu haftaki toplantı gerçekten çok anlamlı oldu. Siz Değerli Başkanım, vekillerim, değerli yönetim müdürlerimiz, arkadaşlarım; herkese hoş geldiniz diyorum. Herkes gerekli şeyi söyledi ama ben bir şeyi belirtmek istiyorum. Gerçekten çok anlamlı bir hafta diyorum. 3 Aralık Dünya Engelliler Günü. Glütensiz beslenmede gıda da bir engel diyoruz ve biz diyoruz ki bu Engelli Günü’nde çölyaklılar da var. Bu anlamda, biz de varız, bize de yardımcı olun diyorum. Ve gördük ki bizi dinleyen devletimiz var; devletimiz bizi dinliyor, bize yardımcı olma konusunda da verdikleri sözü yerine getireceklerine inanıyoruz. Bunlar sizlerin sayesinde olacak inşallah. Bu açıdan da sizlere çok teşekkür ediyorum.

Biz Çorum’da bazı projeler yaptık. Bunun birincisini Sayın Vekilimiz İlksen Hanım’la gerçekleştirdik. Tarama yapıldı. Bu taramada bizim bölgemizde yüzde 1’lik oran çıkmadı ancak 216’da 1 oranımız çıktı fakat yine diyoruz ki sadece okullarda olan bir oran, çok önemliydi bizim için, 4 ilçemizde ve ilimizde merkezde. Arkasından biz dernek olarak bir proje sunmuştuk ve proje sonucunda

okullarda, ilkokullarda ve kadın kültür merkezlerinde bilgilendirme anlamında -çölyak nedir, tanıyan var mı, bilen var mı, farkındalık nelerdir- bununla alakalı da yaptığımız çalışmalarda bizim en büyük karşılaştığımız sorun şuydu: Hangi okula gidersek gidelim, özellikle Millî Eğitime bağlı okullarda çocukların bize sordukları bir soru vardı: “Çölyak bulaşıcı mı, ne yiyorsunuz, neler yapıyorsunuz?” Ve inanın, her gittiğimiz okulda bununla karşılaştık ve biz anlattık çölyakı, neler yediğimizi, neler içtiğimizi. Herkes hayretler içerisinde kaldı. “Bu kadar pahalı ürünleri nasıl yiyorsunuz?” diye.

Arkasından, çocuklarımızın daha sağlıklı beslenebilmesi için kantinlerde -bahsedildi- neler yapabiliriz diye. Bir araştırmamda Millî Eğitim Müdürlüğünün kantinlerde isteğe bağlı meyve bulundurması gerektiğini öğrendim ve bunu okullarda paylaştığımda kimsenin bilmediğini, okul müdürlerinin dahi böyle bir şeyden haberlerinin olmadığını ve bulunduramadıklarını söylediler. Biz de dedik: En azından bizim çocuklarımızın da zil çaldığı anda kantine gidip de bir meyve dahi olsa, sadece o kantin kuyruğu, simit kuyruğu gibi kantinde o da kuyruğa girip bir meyvesini alabilse. Ama bize dönen şey müdürlerimizden: “Böyle bir şey yok, talep yok. Yani kimse meyve almak istemiyor, isterlerse kendileri getirirler.” Ama dedik ki: Millî Eğitim müdürlüğünden böyle bir şey var. Veya en azından bir cipsi, nasıl bir cipsi? İstanbul, Ankara Büyükşehir Belediyesinin MET-VAK’ın yapmış olduğu glutensiz bir cipsimiz var. İstenirse bu cipsin de okullarda satılabileceğini öğrendik, böyle bir şey sunduk. Bunun da mümkün olmadığını söylediler.

Biz de diyoruz ki yardımcı olun, okul çok önemli. Yani ilkokul, ortaokul neslimizi, geleceğimizi sağlıklı istiyorsak, ülkemize, vatanımıza sağlıklı bireyler, çalışkan insanlar yetiştirebiliyorsak çölyaklılar da var. Sayımız az olsa da yani bu yok demek değildir, bu bir yaşam hakkıdır diyorum. Bu yaşam hakkına da herkesin katkıda bulunmasını istiyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Buyurun.

KOCAELİ ÇÖLYAK VE FENİLKETONÜRİ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN ATAR – Sayın Başkanım, değerli vekiller, değerli protokol, değerli hazırım; evet, Hacer Hanım’ın değindiği konuya ben de değinmeden geçmek istemiyorum. Ayrıca, Kocaeli Kent Konseyi Engelliler Meclisi Başkanlığımı üç buçuk yıldır yürütüyorum ve altı yıldır bilfiil içindeyim.

Evet, “Çölyak engelin neresinde?” diye sorduklarında ben hep derdim ki, illa ki engeli gözle görülür, elle tutulur zannetmeyin, çölyaklı bir yeme engellidir ve bunu son yıllarda hekimlerimiz de böyle tabir ettiğinde gerçekten kendi adıma ve çölyakdaşlar ve fenilketonüri adına da seviniyorum.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü’nü de anıyoruz. İnşallah, Türkiye’imizde çok güzel gelişmeler olmakla birlikte fiziki çalışmaların ve kanunların bir an evvel yürürlüğe geçirilmesini de burada arz ediyorum.

Benim birkaç sorum olacak, öncelikle Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne. “Yardım yapıyoruz.” dediniz. Hangi birime başvuracağız, bunu öğrenmek istiyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – Çölyaklı çocuğu olan ailelere diğer sosyal, ekonomik destekten faydalanan aileler kapsamında yardım edebiliyoruz. Her ilde il müdürlükleri ya da ilçelerde sosyal hizmet merkezlerimiz var, oralara müracaat edilebilir.

KOCAELİ ÇÖLYAK VE FENİLKETONÜRİ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN ATAR – Kıstası nedir? Yani bu yoksulluktan kastınız belli bir miktar vardır muhtemelen?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – Bu sadece çölyaklılara değil. Sosyal, ekonomik destek hizmet modelimiz ekonomik açıdan zorluğa düşmüş ailelerin en fazla 2 olmak üzere çocuklarına her ay yapılan bir yardımdır. Çocuğun yaş grubuna göre yapılır. Çölyaklı ailelerimizde de gene bu şekilde...

BAŞKAN – Gelirin başka bir şeyi var mı, yani “400 küsur.” demiştin de o bununla ilgili mi diye açıklık getirir misiniz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – Bir sınır yok ama geneli şöyle: Sosyal güvencesi olmayacak, yani zor durumda kalmış. Artık çocuğu biz devlet olarak almayaçağız da parasını verip ailenin yanında ona baktırmak, öyle olabilir.

Bu arada Mecliste çölyaklılarla ilgili -zaten sayı çok az Türkiye’de-bununla ilgili ayrıca Aile ve Sosyal Politikalara sosyal, ekonomik desteğin içinde bir destek sağlanabilir. Bunun kanuni olarak herhâlde zemini hazırlanabilir. Bu olursa daha rahat ederiz biz. Daha fazla yardımda bulunabiliriz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

KOCAELİ ÇÖLYAK VE FENİLKETONÜRİ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN ATAR – Ben de teşekkür ediyorum.

İkinci sorum: İllerimizde sağlık, sosyal yardımlaşma vakıfları var valiliğe bağlı. Bununla ilgili biz üç yıl önce bir valimize talepte bulunarak üç ay çalışarak gerçekten kaymakamlıklar eliyle herkesin evine yardım kolisi gitti, çok da ciddi bir miktarda gitti. Bununla birlikte, yine, başvuru yaptığımızda -yanlışsam düzeltin lütfen- şu anda eve giren gelirin kişi başına bölümü 400 lira mıdır ya da 300 lira mıdır?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BURSA İL MÜDÜRÜ ERKUT ÖNEŞ – 425 lira.

KOCAELİ ÇÖLYAK VE FENİLKETONÜRİ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN ATAR – 425 lira. Normalde bizim üyelerimizin çok sıkıntısı var ama kıstas bundan önce daha düşüktü. Şöyle desek: 3 bin lira bir geliri olan bir aile, 5 kişilik bir aile. 3 bini 5’e böldüğünüzde kişi başına 600 TL düşer. Bununla birlikte, bu aile 500 TL kira veriyor; 2.500’e düştü. 2.500’den, üniversite okutuyor başka bir ilde, bunun masrafını düşün 1.000 TL; 1.500’e düştü; artı, 2 tane çölyaklı çocuğu var ve artı, evin masrafları var. Bu kıstasın biraz daha yukarı çekilmesi sağlanabilir mi acaba? Çünkü, evet, normal yoksulluk seviyesindeki insanların belki bundan düşüğü olabilir ama bizim aldığımız ürünlerin fiyatlarını karşılaştırdığımızda 7 ya da 15 kat daha pahalı olduğu için, özellikle çölyak ya da düşük proteinli, özel beslenen bireylere farklı bir uygulama parantez içinde getirilebilir mi, bunu merak ediyorum. Olabilirse, bu pozitif ayrımcılık yapılırsa gerçekten hem yardım yapılan kişileri hem de çölyaklıları mağdur etmeyecek diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Kaymakamlarımız cevap verecek bu konuyla ilgili.

NİLÜFER KAYMAKAMI AVNİ ORAL – Evet, bu kriter, yine benzeri konularda olan sosyoekonomik seviyesi düşük olan vatandaşların tamamı için geçerli olan bir kriter. Dolayısıyla, bu, bizim belirlediğimiz bir kriter de değil. Bu konuda eğer genel bir mevzuat düzenlemesi yapılabilirse destek sağlanabilir.

BAŞKAN – Bizim de önerilerimiz olacak o zaman, evet.

NİLÜFER KAYMAKAMI AVNİ ORAL – Evet, o konuda şey olabilir.

Ama bu, sadece sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kanalıyla değil de daha çok Sosyal Güvenlik Kurumunun desteklerinin yükseltilmesi şeklinde yapılabilirse sanki katkısı ve desteği daha yüksek olacaktır çünkü bu tür yardımlarda ailelerin bizlere sürekli başvurması gerekiyor, bir. İki: Bizde vakıfların şöyle bir kısıtı daha var: Bu tür yardımların süreklilik arz etmemesi gerekiyor yani

vakıflardan her ay belli miktarda yardım yapılması çok fazla mümkün değil. Dolayısıyla, sınırlayıcı bir etki olacaktır. Sosyal Güvenlik bu konuda o rakamı birazcık daha yükseltebilirse -destek miktarını sanıyorum daha fazla faydalı olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kaymakamlıklardan ziyade, Sosyal Güvenlik Kurumunun... Bizim de zaten onunla ilgili çalışmamız var.

Teşekkür ediyorum.

KOCAELİ ÇÖLYAK VE FENİLKETONÜRİ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN ATAR – Teşekkür ediyorum.

Bir de SGK'yla ilgili bu kayıt dışından bahsedildi. 750 tane çölyak tespiti var ama 553 kişiye kayıtlı para veriyoruz. Bunun sebeplerinden birkaçından biri de -üyelerimde de olduğu için- evet, demin bahsedildi, resmen ayrılmayan ama ayrı yaşayan eşlerden beyi para alıyor, hanımına vermiyor, o yüzden gitmiyor.

İkincisi, özel sektörde çalışanlar bunu kesinlikle bildirmiyorlar, bu da çok önemli bir kayıt dışı çünkü “Benim patronumun bunu bilmesine gerek yok, ben evden getiriyorum ya da diyet yapıyorum ya da işte şöyle besleniyorum.” gibi ifadeler kullanarak asla gidip SGK'ya kayıt yaptırmıyorlar, bire bir yaşadığım için bunu açık ve net söylemek istiyorum.

Bir de, evet, kargoya değindi BESAŞ Genel Müdür Yardımcımız. Gerçekten çok güzel bir olay. Bununla birlikte, kargo artık elemanlarını mı eğitir ya da özel bir paketleme yoluyla... Çünkü, buna da bir örnekleme vereyim: İstanbul Halk Ekmek iki bayramda Türkiye'nin her kesimindeki çölyaklılara -ben dâhil- adreslerini güncellerler ve yollarlar. Ama ne yazık ki ya kargoda kayboluyor ya da gelinceye kadar küfleniyor ya da o kadar haşın davranıyor ki kargocular yani normal bir şey taşıyormuş vasfında taşıyor, o kutuları attıkları için her yere taşırken, unlar patlıyor, kurabiyeler dağılıyor. Güzel bir hizmet ama hizmet alana ulaşıncaya kadar çok sıkıntılardan geçiyor. Belki bununla da ilgili küçük çalışmalar yapılabilir diye düşünüyorum.

Bir de, Bursa çok şanslı gerçekten, Hocamın bu kadar vasıfları var. Umarım Kocaeli'de de bir metabolizma hastalıkları uzmanlığı açılır, fenilketonüri açısından bahsediyorum.

BAŞKAN – Kocaeli'de de var. Şimdi, oralara da şey yapmayalım Hocam.

KOCAELİ ÇÖLYAK VE FENİLKETONÜRİ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN ATAR – Açıldı mı?

BAŞKAN – Üniversiteler, eğitim araştırma hastaneleri, bunlar hep uzmanlarıyla şeyler yani o konuda sıkıntı yok.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKAN YARDIMCISI DR. HALİL SAĞLAM – Çocuk metabolizma uzmanı yok Hocam, başka bir konu.

BAŞKAN – Hocam, çocuk metabolizma uzmanıyla alakalı değil bunlar sadece yani endokrin var...

KOCAELİ ÇÖLYAK VE FENİLKETONÜRİ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN ATAR – Evet.

Bu tarama yönteminde, Hocam, ne endoskopide ne kan tahlilinde, hiçbir yerde çölyak çıkmayıp, evet, değindiğiniz gibi, gerçekten hekimleri bile şaşırtan bazen, doku testlerinde 2 üyem var bu şekilde. Yediklerinde çok rahatsız oluyor. Tabii ki bu farkındalıklarla, bilinçlendirmelerle ve artık herkes kendi kendisinin koruyucu hekimi olacak, kendi farkında olacak ki hekimi de yönlendirecek. Evet, bu yönde de tanılar alınabiliyor.

Çok teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sırayla devam edelim.

ŞANLIURFA FENİLKETONÜRİ (PKU) DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ÇİFTÇİ – Öncelikle Sayın Başkanımıza, milletvekillerime böyle bir çalışma yaptıkları için teşekkür ederim.

Bizim, Komisyondan bir isteğimiz, çölyak başta olmak üzere, tüm diyetli bireylerin bu çalışma neticesinde avantajlı duruma geçirilmeleridir.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler, sağ olun.

Buyurun.

ANTALYA BATI AKDENİZ ÇÖLYAK DERNEĞİ BAŞKANI SÜLBİYE ŞAHİNLER – Sayın vekillerim, Bursa'nın kıymetli yöneticileri, sevgili çölyaklı arkadaşlarım; ben de bir soru olarak katkıda bulunmak istiyorum. Antalya, biliyorsunuz, turistik bir bölge. Bizim derneğimize sıklıkla şöyle müracaatlar oluyor: “Benim küçük bir işletmem var, glutensiz de üretim yapmak istiyorum. Bu konuda siz dernek olarak bizi destekler misiniz, üyelerinize duyurur musunuz?” diye. Geçen hafta yine böyle bir başvuru oldu. Kendileriyle gidip konuştuğumuzda, evet, çölyak ve glutensiz ürün hazırlama hakkında birtakım teknik bilgilere de sahipler ama dernek olarak bizden ısrarla üyelerimize “Biz geldik, evet, burası güvenli bir ortam. Gidip orada glutensiz pizza yiyebilirsiniz.” dememizi bekliyorlar. Ama Tarım İl Müdürlüğüyle yaptığımız görüşmelerde, glutensiz üretim yapmak isteyenler için ayrı bir teknik şartnamenin olmadığını öğrendik çünkü biz dernek olarak böyle bir sorumluluğu alamıyoruz ama böyle bir üretim yapmak isteyen işletme “Tarım Bakanlığından gerekli kontroller yapılmıştır, denetlenmektedir.” diye bir tabelayı duvarına astığı zaman bundan hepimiz güvenli bir şekilde faydalanabileceğiz diye düşünüyoruz. Bunun, böyle bir çalışmanın mümkün olup olmadığını öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BURSA İL MÜDÜRÜ ÖMER CEYLAN – Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bu konuyla ilgili bir mevzuatı var fakat işletmeye sadece “Burada glutensiz ürün satılıyor, işlem yapılıyor.” demek çok doğru bir şey değil. Bizim ilgili kriterimiz, kayda özel kodeksimiz sadece ürünle ilgili. İşletmenin genel yapısıyla ilgili, baktığımızda, biz işletmeleri kayıt altına alırız ve genel anlamda bu ürünlerin satılabileceği... Bütün ürünlerin satılabileceği yerler için belli şartlar var ama ürünle ilgili böyle bir mevzuatımız var, sizler de biliyorsunuz. Ama “Burada glutensiz ürün satılıyor.” demek çok doğru değil. Kaldı ki bu yanlış bir algıya da sebep olur diye düşünüyorum naçizane. Yani, bizim ürün üzerinde bir denetimimiz mevcut, ürün üzerinden işlem yapıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

GAZİANTEP ÇÖLYAK VE METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI SEHER ÇOLAK – Ben hem kendim üretici olarak hem dernek başkanı hem de Engelli Meclisinin temsilcisi olarak, ayrıyeten de bugün Mehmet Aydın Kaymakamımızı burada görmekten gurur ve onur duyduk. Gaziantep'te, çok büyük emeği vardı bizde, ilk adımlarımızda, bizi çok desteklemişti.

Ama konumuzda glütensizleri hep işledik, gördük ama hocamızı burada gördüğümüzde çok çok mutlu olduk endokrinici olarak. Metabolik hastalıklarda, diğer proteinsiz ürünlerin de üretimi için neden emek verilmiyor? Bir üyenin 100 TL'ye aldığı bu kadar gramajdaki eti hesaplayarak üç günde tüketiyor. Bir çikolatayı 70 TL'ye alıyor metabolik hastalıkları olan çocuklar; MSUD ve fenilketonüri olanlar. Bunlar için de adım atılabilir mi? Değerli başkanlarım, çok teşekkür ederim, çok sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Kayıtlara girdi, o konuda Komisyon çalışmalarını yapacaktır diyorum.

Başka söz almak isteyen var mı?

SAKARYA GLÜTENSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FİLİZ ELİF SAMANCI – Sayın Başkanım, sayın vekillerim, değerli misafirlerimiz; öncelikle bizleri ağırladığınız için teşekkür etmekle başlıyorum ben.

Ben bir sağlıkçıyım ve sağlıkçı olarak kızım için bu konuda ne yapabilirim diye yola çıktım. Hazır burada Uludağ Üniversitesinden Hocamız, İl Sağlık Müdürümüz varken önemli bir konuyu gündeme getirmek istedim tekrar izninizle, daha önceki toplantılarda da dile getirdim.

Dernek başkanlarımız olarak bu konuda adımlarımızı attık. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, eski adıyla Metabolik Hastalıklar Daire Başkanlığı sayfasında, yeni adıyla Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Daire Başkanlığı -Değerli Hocam Nazan Yardım Hanımefendi davette bir sorun oldu herhâlde katılamadı- şöyle bir eylem planı taslağı oluşturmuşlar Değerli Hocam ve İl Sağlık Müdürümüz; linki Sağlık Bakanlığı sayfasında paylaşılmış. Bu konuda bizlerden görüş ve öneri, katkı beklemekteler. Ben taslağı basım aşamasına geçmek üzereyken fark ettim. İletişime geçtiğimde bir süre daha bize zaman verdiler, sizlerin değerli görüşleri, katkıları taslağı inceleme fırsatı bulursanız 2018...

BAŞKAN – Kim yapıyor dediniz, onu anlamadım ben.

SAKARYA GLÜTENSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FİLİZ ELİF SAMANCI – Sağlık Bakanlığı...

BAŞKAN – Bakanlık yaptı öyle bir şey.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Var zaten sayfasında.

SAKARYA GLÜTENSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FİLİZ ELİF SAMANCI – Evet, henüz taslak aşamasında, basıma geçmedi. Bizlerden katkı, görüş ve öneri bekliyorlar.

BAŞKAN – Ayrıca isteyebilirler evet.

SAKARYA GLÜTENSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FİLİZ ELİF SAMANCI – Evet, e-postayla görüş sunabiliyoruz ve taslağın basımında katkı ve görüş sunan kişi ve kurumların da taslakta yer almasını sağlayacaklarını ifade ettiler.

Evet, güncel yaşantımızdaki pek çok konuya değinildi. Taslakta da naçizane benim bir eksik olarak gördüğüm çok önemli bir konu, günlük yaşantımızı çözdük ama gelecekte hayatımızda bizi ne bekliyor bilmiyoruz. Olası bir afet, deprem, sel, vesaire ya da ulusal bir savaş söz konusu olduğunda hayatta kalmayı başardığımızda ilk yapmamız gereken beslenme ihtiyacımızı gidermek. Bizim gibi özel beslenen gruplar için bu şekilde bir çalışma olup olmadığını, Kızılay Ankara Genel Müdürlüğüyle yapmış olduğum görüşmede de böyle bir çalışmanın mevcut olmadığını öğrenmiş bulunmaktayım. Konuyla ilgili Sağlık Bakanlığıyla, Kızılayla, ilgili STK'larla, belediyelerle ortaklaşa bir çalışma yürütülüp herhangi bir afet ya da savaş durumunda hangi noktada glütensiz ürün bulundurulacağı değerlendirilip bunun üyelere duyurulması aşaması da bence çok önemli bir konu diye düşünüyorum; katkı ve desteklerinizi bekliyorum.

Tekrar sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ahmet Bey, buyurun cevap için.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Bu konu geçen sefer de geldi. Şimdi, tabii, burada diğer dernek başkanları da var. O yüzden, şimdi, yanlış anlaşılmalara meydan vermemek için ben de tabii bir doktor olarak cevap vermek ihtiyacı duydum.

Şimdi, Sağlık Bakanlığının sayfasında metabolik hastalıklarla ilgili, sadece çölyak değil diğer fenilketonüri ve metabolik hastalıklarla ilgili bir çalışma var; bunun için öneriler var.

Bu zaten Sağlık Bakanlığının yapması gereken bir görev. Dolayısıyla, burada zaten Sağlık Bakanlığımız hakikaten doğru bir yaklaşımla tüm ilgili kişilerle görüşerek yapıyor zaten bunu. Dolayısıyla, hani, sadece hocam değil, herkesin buraya zaten kaktı sağlayarak hazırlanan bir olay.

Buradaki olay ise çok farklı. Buradaki olay sadece Sağlık Bakanlığının ilgilendiği bir olay değil. Burada mesela Maliye Bakanlığı işin içine giriyor, Sosyal Güvenlik Kurumu işin içine giriyor, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı yani herkes işin içine giriyor burada. Dolayısıyla, hepsiyle birlikte bu sorun çözülebilir; yoksa sadece Sağlık Bakanlığıyla ilgili bir sorun olsaydı zaten bu Komisyonun kurulmasına hiç gerek bile kalmazdı. Çünkü bu, Sağlık Bakanlığının yapması gereken görevleri arasında ve zaten de yapıyorlar bu konuyu. O yüzden, hani bu ikisini birlikte karıştırmadan yaklaşırsak olaya daha etkili olacağı konusuna, bu konuda onu düşünüyorum.

BAŞKAN – Başka bir şey söyleyeceksiniz galiba.

SAKARYA GLÜTENSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI FİLİZ ELİF SAMANCI – Sayın Vekilim, zaten kendileri de bunu belirtmişler. Ortak paydaş kurumlar olarak bütün bu bahsettiğiniz kurumlar mevcut taslak plan içerisinde. Ortaklaşa yürütülecek bir çalışma kesinlikle, haklısınız.

BAŞKAN – Tamam.

AHMET SELİM YURDAKUL (Antalya) – Bir daha ifade edeyim: Sağlık Bakanlığı herhangi bir konuda, vatandaşların sağlığını ilgilendiren konuda son kararı vermeden önce her birimi dinler ancak sağlık açısından karar verir. Ama burada Komisyonun görevi, sadece Sağlık Bakanlığını ilgilendiren olay değil. Burada biraz önce ifade ettiğim tüm ilgili birimleri ilgilendiren bir konu olduğu için hatta bu konu daha da siyasetüstü bir konu olduğu için burada bu çalışmalar yapılmaktadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yani, ikiniz de aynı şeyleri söylüyorsunuz. Siz “Sağlık Bakanlığı üzerine düşeni yaptı.” diyorsunuz, destek veriliyor zaten, diğerleri de veriyor. O açıdan destek çok var ki oraya vermiş zaten.

Değerli arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum. Şu anda zaten bizim normal süremiz de doldu sayılır, beş dakikalık bir zaman var.

Ben buraya gelip üç saat boyunca burada, kalkmadan bu konuyu tartışan siz değerli katılımcılara, hepinize ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum.

Eminim çok faydalı bir toplantı oldu çünkü ne kadar çok çalışıp da yeni yeni fikirler üretildiğini görüyoruz zaten. O açıdan, inşallah, eksikliklerin hepsi raporlarımızda belirtilecek, sonuçta da takipçisi olacağız. Önemli şeyleri yaptığımızı görüyorum.

Hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum ve toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.56